

WAPENBROEDERS

UITGAVE VAN
INDIË-VETERANEN

Losse nummers 40 cent

1e Jaargang No. 19
Verschijnt elke 14 dagen
1 Augustus 1952

Kwartaal-abonnement
f 2,50 te betalen ten name
van Penningmeester Vete-
ranen Legioen Nederland,
Postrekening No. 581684,
Leiden

Redactie-adres:
Algemeen Secretariaat
en Penningmeester:
Postbus 172, Leiden
Tel. K 1710—30163
Voor zakelijke advertenties:
Postbus 76, Apeldoorn

OP DE KORREL

- * Verslag H.B.
- * Sterke verhalen
- * Nederland en Europa
- * Personeels-
verhoudingen
- * Ta in wolkom
- * Oetan-tuinen
- * Stem der Papoea's
- * Tempat Piekeran

Toen in Indonesië,
nu in Holland:

**Sla eigen
handen uit!**

DE AFBRAAK VAN EIGEN STANDAARD :

STERKE VERHALEN

Dezer dagen kregen wij een brief onder ogen, die voor zichzelf spreekt:

„Gezien de spanningen op politiek gebied zal het wel nodig zijn dat Nederland een paraat leger op de been heeft, maar o, wat vind ik het ellendig om in dat leger te dienen. Gisteren, toen ik met m'n plunjezak in barak 30 van het legerkamp Oirschot kwam, kreeg ik zo de indruk dat ze mij bij het schuim van het Nederlandse leger hadden gestopt. Het regende vloeken en de meeste gesprekken gingen over het een of ander vunzig onderwerp. Een vloek in een driftbui en een mop op z'n tijd, och, ik kan er in komen, maar het verschrikkelijke van deze jongens is, dat ze alleen belangstelling hebben voor sterke verhalen en vunzige moppen. 's Avonds voor het slapen gaan, liggen de meesten hier te schaterlachen om de vuiligheden die hier en daar worden uitgebraamd. Geen gebed, geen bezinning, geen overdenken van de dingen die de haast voorbije dag bracht.

's Morgens, bij het opstaan, is het weer zo. Terwijl ze met hun ogen tegen het licht liggen te knippen, komen er in plaats van vrolijke, gezonde woorden, vloeken en vuiligheden op de lippen. Het is mogelijk, dat Indië onze jongens zo gemaakt heeft. Van enige moraal is bijna geen sprake meer. Wat ik hier in de barak meemaak, leeft voor de lol en het genot. Over geestelijke dingen, over de heel gewone vragen van het leven, kun je niet met ze praten. Thijs Booy heeft in een van zijn boeken gezegd dat Europa op sterven ligt. Ik geloof dat het waar is. Onze generatie geeft weinig hoop. Misschien omdat zij

weinig hoop heeft. Vanavond, toen we aan tafel zaten, informeerde ik links en rechts van mij naar de diensttijd in de Oost. Ik heb verhalen gehoord, zo verschrikkelijk, dat ik heel goed kan begrijpen dat de Indonesiërs geen Hollander meer kunnen zien. Toen ik probeerde om hen onder het oog te brengen, dat al die vuiligheid in Indonesië uitgehaald, toch maar niet kan worden goedgepraat, haalden ze lachend de schouders op. Och, wie deed er niet aan mee? we waren als dode vis die met de stroom afdrijft. Het waren er niet velen die principieel bleven als ze waren. Deze mentaliteit brengt mee, dat de oefeningen niet verlopen zoals de hogere leiding graag zou zien. Voor mij is het bewijs geleverd, dat militaire paraatheid zonder geestelijke weerbaarheid niet veel te betekenen heeft. Bij de meesten zit er geen ideaal achter, bij hen gaat het in een eventuele volgende oorlog niet om het behoud van geestelijke waarden, hoogstens om bewaard te blijven van de arbeid in kwikmijnen. Europa heeft geen ideaal meer, daarom heeft het de wereld niet veel meer te zeggen”, etc.

Laten wij deze brief eens rustig met elkaar maar op de man af bespreken, want er zitten koeien van verdiende waarheden in die echter met elkaar een onverdiende, besmeurde etiket op onze naam plakken.

Wij willen, om het grote gevaar duidelijk aan te wijzen, hier eerst herinneren aan een van de talloze gebeurtenissen uit ons soldatenbestaan in Indië, die door onze eigen onbedachtzaamheid is uitgroeid tot een monstrueuse lastercampagne.

Het gebeurde omstreeks eind December 1948 dat de Chinese Consul in Djokja zich met een dringend verzoek richtte tot de kolonel van Langen om 500 Chinezen, die bij Ban-

toel (20 km zuid van Djokja) gevangen zaten, te bevrijden. Op 29 December trokken twee compagnieën van de Blijvertjes (1-15 R.I.) tegen het middaguur weg. Na een afmattende omtrekkingsmars in de hete middag en koude nacht over een kalksteenplateau werd diep in de nacht een brandende suikerfabriek, Gesikan, bereikt, ver achter de vermoedelijke interneringskampen van de Chinezen. De commandant verdeelde zijn 150 man in drie groepen, die in drie colonnes de grote toegangswegen naar Djokja zouden forceren. In de nacht ontwikkelde zich tussen een dezer groepen en een T.N.I.-strijdmacht een gevecht van man tegen man in een stationsgebouw, waarbij 20 T.N.I.-ers het onderspit moesten delven. De vijand werd op verschillende plaatsen volkomen verrast. De 500 Chinezen werden bevrijd. Daar echter de bruggen in de drie wegen naar Djokja vernield waren moest de weg terug te voet worden afgelegd, een van de moeilijkste tochten, met vijfhonderd mannen, vrouwen en kinderen. Van de Consul-Generaal in Batavia werd een van dankbaarheid overvloeiende brief ontvangen. De soldaat ekl. Spelziek raakte zwaar gewond.

Tot zover de realiteit, een van die ontelbare ongenoemde episoden van hetgeen ginds door tienduizenden soldaten bijna dag-in dag-uit beleefd werd. En ook dit feit zou waarschijnlijk onvermeld blijven, ware het niet dat zoals gewoonlijk bepaalde lui, dood-op teruggekomen van die bevrijdingsactie, hun opgekropte zenuwen achter een borrel luchtten in een sterk verhaal, dat voor degenen die er bij waren geweest en de omstandigheden kenden, in wezen zo onschuldig was als het belletjesblazen van een kind, maar dat voor toehoorders met zwakke zenuwen een verschrikkelijk schandtoneel voor het geestesoog opriep. Wel, zo iemand geen veldofficier, zat daarbij en hij voelde zijn oren tuiten van de blikseminslagen in het verhaal, hij trok zijn vulpen en pleegde de beruchte

„Brief van een Nederlands officier in Djokja", welke brief kort daarop, voorzien van een commentaar van ds Dippel over de wredeheden van de Nederlandse troepen in Indonesië, gepubliceerd werd in de Groene Amsterdammer. Het gevolg was dat een groot gedeelte van de Nederlandse pers een klaagzang aanhief en dikke krokodillentranen hilde. Het aantal „slappend aan een bajonet geregen" T.N.I.-ers groeide uit tot 200 en er ontstond een behoorlijke deining in ons thuisgebleven volk.

Naderhand heeft een onbevooroordeelde Nederlandse correspondent, Henk van Maurik, een serieus onderzoek naar de gebeurtenissen ingesteld en de lastercampagne in Nederland trachtten te stoppen door zijn bevindingen in een artikel vast te leggen. Het kwaad was echter reeds diep ingevreten en er werden, zelfs nadat Van Maurik de waarheid omtrent het gebeurde had bekend gemaakt, geen pogingen ondernomen om de betrokken troepen te rehabiliteren.

Laten wij toch een les trekken uit deze gebeurtenis. Nogmaals, wij kennen die rare verteltrant onder elkaar wel en nemen die voor wat ze waard zijn, maar niet iedereen kan er tegen en vooral niet degenen, die niet bij ons in Indië zijn geweest. Toen wijlen minister van Maarseveen een bezoek bracht aan hetzelfde onderdeel dat zo afgekraakt werd in de Nederlandse pers, en tot een bijzonder welvarend-uitziende soldaat de opmerking maakte: „Nou, jij ziet er ook best uit" en deze soldaat prompt antwoordde: „Ja, maar ik vreet ook mensenvlees!", kon Z.E. dit alleen maar met een dun glimlachje waarden.

Laten wij terugkeren naar de inhoud van de brief, die wij met elkaar zouden bepraten. Wij weten allen wat het is om bij de herhalingsopkomst voor het eerst sinds jaren al die goeie, vertrouwde gezichten uit de Indië-tijd weer terug te zien. Die dagen zijn bår-dure dagen, want we lossen ons met vreugde op in die wijde, warme sfeer van tempo-doeloe en er wordt er eentje op gevat en nog ene en nog meer en de verhalen komen los, scherp gesausd met sterke opmerkingen en uit hun reële proporties gescheurd. Laat daar dan een „vreemdeling" tussen verdwalen en hij wordt nog 's extra opgejuimd. Ik hoorde onlangs zelfs een officier, een goetzak met een grote mond, vertellen hoe in Oost-Java met vlammenwerpers de weerstand werd opgeruimd, . . . terwijl een ieder van ons weet, dat de vlammenwerpers, die

wij van de Britse Birma-campagne hadden overgehouden achter zware sloten in de goedangs lagen te verroesten.

Mannen, laten wij ons ernstig bezinnen op de brief. Omdat wij zo'n beste herinnering bewaren aan onze Indische jaren, toen we maats onder en voor elkaar waren, — zoeken wij onbewust dezelfde sfeer terug bij de herhaling, maar wij zien zo slecht in dat deze poging gemakkelijk onttaardt in stoerdoenerij en excessen in woordkeus en gespreksonderwerpen. Wanneer wij onszelf met de hand op het hart afvragen, of wij in Indië inderdaad gingen slapen en opstonden met de vloek en de schunnigheid in de mond, — dan moeten wij wel beseffen dat dit niet juist is. Waarom moeten wij nu dan opeens alles wèl daartoe forceren en denken, dat wij alleen stoere oorlogsveteranen kunnen zijn wanneer wij een taal bezigen waar de muren rood van uitslaan? Denken wij misschien onszelf daarmee te verheffen uit de „burgerlijke" sfeer? Integendeel, wij sleuren onszelf omlaag en door de modder, die in werkelijkheid niet eens bestaat. Wij verknoeien de eigen reputatie, erger nog, zonder dat wij dit willen, zaaien wij met onze sterke verhalen en „sterke" taal onkruid op de duizenden graven van hen, die wij moesten achterlaten.

Maak er een einde aan, mannen. Elk onzer en wij met elkaar. Je zult méér in de „stijl" van ouwejongen handelen, wanneer je in het eigen milieu van de herhalingsoefeningen op rustige maar zeer duidelijke wijze

de sterke verhalen en stinkende taal de kop indrukt, — dan in overdrijving de oude sfeer terug probeert te dwingen.

Ons leger was goed daarginds, omdat de geest en het moreel er goed waren. Toen de oud-chef-staf K.L., de generaal Kruls, na zijn bezoek aan de troepen in Nederland terugkeerde was het eerste wat hij tot de pers met diepe overtuiging uitsprak: „Wilt u de Nederlanders op hun best zien, ga dan een kijkje nemen bij onze soldaten in Indië".

Laten wij die woorden niet tot een leugen bestempelen door ondoordachte gezegden en daden.

En dan is er nóg iets: houd' het moreel hoog, hoè moeilijk je het ook kunt krijgen door en in de herhalingsoefeningen. We leven in een benarde tijd, die wij met elkaar moeten zien door te komen. Zwakkelingen en geestelijk-weerlozen gaan er onherroepelijk aan onderdoor, ze raken in cynisme of onverschilligheid verloren voor ons volk, juist nu we elke man en elke vrouw zo hard nodig hebben. Denk wanneer je het èrg moeilijk krijgt, nog eens aan de woorden van een onzer commandanten ginds, onze generaal „Jantje" Meyer, die bij het afscheid van zijn brigade ons op het hart drukte: „Mannen, wanneer je 't later moeilijk krijgt, denk er dan aan, dat een soldaat van jullie kaliber zonder moeilijkheden onmogelijk een goed soldaat kan zijn."

Al deze dingen zijn geestelijke en morele onderscheidingsteken, mannen. Laten we ze waardig tonen!

DAARGINDS: minder sterke verhalen en vunzigheid, meer moreel, geest en daden.

Nederland's plaats in Europa

In de kringen die zich bezig houden met de Europese eenwording stelt men het dikwijls voor alsof de Europese eenheid een herleving zal zijn, in moderne vorm, van de oude wereldrijken die vroeger een belangrijk deel van Europa hebben uitgemaakt. Toen Churchill nog leider van de oppositie was, vergeleek hij de eenheid van Europa zelfs met het oude West-Romeinse rijk.

Nu lijkt deze vergelijking van de Engelsman niet zo direct van toepassing, omdat het West-Romeinse rijk sedert Caesar en Claudius weliswaar de provincie Britannia omvatte, maar anderzijds onmachtig bleek de Rijn-Donau grens te overschrijden. Een herleving van dit West-Romeinse rijk zou thans daarom meer gelijken op een Latijnse volkeren-unie dan op datgene dat wij een werkelijk Europees rijk zouden noemen.

TEGENWOORDIG spreekt men echter liever van een wederoprichting van het rijk van Karel de Grote, waarmee het nieuwe Europa dat men wil maken zou zijn te vergelijken. Bij de aanneming van het plan-Schuman verwezen velen, zowel Duitsers als Fransen, naar deze grote Frankenkoning, wiens rijk zich uitstreckte van over de Pyreneeën tot de Duitse Saale. Inderdaad komt het ons voor, dat deze vergelijking voordelen biedt. Want hoewel de grote Karel nimmer de grond van Engeland onder zijn voeten voelde en een vloot had die niet deugdelijk bleek te zijn, was zijn rijk niet alleen een gedeeltelijke herleving van het West-Romeinse rijk, maar daarnevens een verdiscontering van twee invloeden die in het Europa van na de antieke tijd van enorme invloed zijn geworden: de volksverhuizingen en het Christendom.

Het Noorden en het Zuiden

Het is daarom interessant om na te gaan in hoeverre de figuur van Karel de Grote voor ons een bron van inspiratie kan zijn bij de totstandkoming van een nieuw Europa. Want in ons land wordt zeer verschillend over hem gedacht, zelfs binnen de politieke partijen. Mr Groen van Prinsterer, die in de Waalse Kerk met de naam Guillaume werd gedoopt, en die ook later door vele banden met het Franse cultuurgebied

bleef verbonden, roemt Karel in zijn Handboek van de Geschiedenis van het Vaderland als „uitstekend door Godsvrucht, heldenmoed, wijsheid, vastheid van karakter." Maar zijn geestelijke nazaat dr Colijn, geboren in Burgervene, aan de Westeinder Plas, en soldaat geworden in Kampen, vergelijkt Karel's streven naar de wereldmacht met het streven naar iets dat „ingaat tegen de ordinantiën der menselijke natuur zoals van Godswegen gesteld."

De vraag schijnt gewettigd, of de geographische oriëntering hier geen rol speelt. Want in België en in het Zuiden van ons land ziet men in Karel de Grote veelal een van de vroegere Frankische koningen van het volk, waar men rechtstreeks veel aan te danken heeft. Maar wie in Overijssel komt, of in Drenthe of in Groningen, hoort de mensen daar dikwijls minder waarderend over hem spreken. De herinnering aan Karel als de grote Saksendoder, aan het

gericht van Verden, waar 4500 gevangenen door de wapens der Franken werden onthoofd, is daar levendiger dan in het Zuiden. Ook de Friezen, gekerstend vanuit Engeland, maar ingelijfd en in hun nationale bestaan beperkt door de Franken, staan anders tegenover Karel's rijk dan de meer zuidelijke bevolking. En de Denen zien er een nationale overwinning in, dat de Deense koning de Frankenlegers van Karel ophield aan de Eider toen deze Jutland wilden binnendringen. Nog wordt in Kopenhagen de steen bewaard, die dateert van het jaar 811 en de inscriptie draagt: EIDORA ROMANI TERMINUS IMPERII (de Eider is het einde van het Romeinse rijk).

Karel de grote, dat is dus in de eerste plaats Frankrijk, Midden- en Zuid-Duitsland en het Zuiden der Nederlanden. Maar naast de stamlanden zijn er wingewesten en naast de wingewesten is er „buitenland" in het Karolingische Europa. Ook vandaag kan men dit constateren. Het enthousiasme voor de Europese eenheid, dat Schuman en Coudenhove-Kalergi bezitten, kunnen de Scandinavische volken evenmin opbrengen als Engeland. Nergens is de belangstelling voor de Europese eenheid zo weinig diep als bij de Scandinavische jeugd. En de Fryske Foriening foar in federaal Europa beoordeelt de Europese besluiten van Parijs of van Bonn naar het belang dat deze al dan niet zouden kunnen hebben voor de cultuur van Friesland.

De Verdeling van Verdun

Maar er is nog iets. Want al het praten over Karel de Grote kan ons toch niet doen vergeten, dat de eenheid van de Europese romp, die onder Karel heeft bestaan, zeer broos is geweest. Zo was het vóór Karel de Grote en zo was het ná hem. Nauwelijks was Karel dood of zijn rijk viel uiteen. Bij het verdrag van

Verdun werd het Europese rijk in drieën verdeeld: in het Franse Westen, in het Middenstuk en in het Duitse Oosten. Het is dat Middenstuk, waartoe de Belgen en ook wij behoren. Het is goed, dit niet te vergeten, als men het in Parijs of in Bonn wil doen voorkomen alsof het gehele continent bestaat uit Frankrijk en Duitsland, met, nu ja, nog wat kleintjes. Wij zijn geen Fransen en wij zijn geen Duitsers. De romp van Europa bestaat niet uit twee, maar uit drie stukken, en helaas schijnt het soms nodig dit zeer beslist te zeggen aan hen die menen dat de instemming van Duitsland en Frankrijk reeds voldoende is om het lot van het continent te bepalen.

Natuurlijk zijn wij niet blind voor de werkelijkheid. Het Middenrijk, het smalle land van Lotharius, dat zich uitstrekte van Oost-Friesland tot Rome, had militair en politiek gezien te weinig levensvatbaarheid om als onafhankelijke staat, met een eigen toekomst, te blijven bestaan. Hier in het Noordelijke stuk van dit Middenrijk, in de Nederlanden, hebben wij alleen dank zij onze zeehandel en de godsdienst- en vrijheidsstrijd onze onafhankelijkheid kunnen verwerven. Maar vóór 1572 waren wij wat Lotharingen en de Saar nu nog zijn: afhankelijk gebied, dat van tijd tot tijd nieuwe, maar altijd vreemde, heren moet dienen.

De kleine naties

Wie spreekt over het nieuwe Europa, mag deze feiten niet verwaarlozen. De geographische en ethnologische structuur van Europa laat zich niet verloochenen, en zelfs de meest materialistisch ingestelde politici uit de Europese landen moeten hier wel rekening mee houden, willen zij hun band met het volk niet verliezen.

Maar daarom houdt een onmiddellijke eenwording van Europa noodzakelijkerwijs het gevaar in, dat Nederland en België in de toestand van de Saar en van Lotharingen komen te verkeren; d.w.z. dat zij het onzelfstandige strijdtoneel worden van de Franse en Duitse rivaliteit. Het schijnt, dat onze thans demissionaire

regering hier enig vermoeden van kreeg. Jammer is het echter, dat dit vermoeden nog weinig doordrong in onze volksvertegenwoordiging en in onze grote partijpers.

Het lijkt daarom verstandig, dat wij ons voorlopig niet te intensief met de Europa-plannen bezig houden. Schuman, de Elzasser, die vóór 1918 Duits officier was en thans Frans minister, moge de Europese eenheid „een grootse idee” noemen — wij zullen er beter aan doen nuchter op onze zeer verzwakte positie te wijzen en te zeggen dat wij als klein land eerst een betere positie voor Nederland in Europa moeten opbouwen alvorens wij met de groten over politieke federalisatie kunnen praten, terwijl slechts een nauw bondgenootschap van node is.

Gelukkig zijn er nog andere landen, die in een soortgelijke positie verkeren. In de eerste plaats is dit natuurlijk België, onze partner onder Karel V en onder Koning Willem I niet alleen, maar ook onder Prins Willem de Zwijger. En ook de Scandinavische landen, en dan vooral Denemarken en Noorwegen, die in het Duitse imperialisme een voortdurend gevaar zien, zijn nu te noemen. Enkele maanden geleden schreef de (conservatieve) „Jyllands Posten” dat Denemarken, het meest zuidelijke van de Scandinavische landen, zich moet voorbereiden als het niet door een opkomend „Neuropa” op onbehaaglijke wijze tot lid van een nieuwe Centraal-Europese constellatie wil worden gedwongen. Daartegen, zo zegt het blad, is samenwerking tussen de Scandinavische landen niet

„ik geloof aan de waardigheid van kleine volken. ik geloof in de waarde van kleine aantallen. slechts enkelen zullen de wereld redden”.

Alphonse Gide

voldoende, maar zou men samenwerking met alle kleine Europese landen moeten zoeken, die dezelfde belangen bezitten, dat zijn in de eerste plaats Holland en België, die samen met Denemarken het ontwakende Duitsland als nabuur hebben.

Het zou daarom goed zijn, als onze Europese politiek zich er in de eerste plaats toe bepaalde, dat wij ons probeerden te oriënteren op de staten van de vooroorlogse zg. Oslo-conventie, die een handelsaccord tussen België en Nederland en ook met de Scandinavische landen inhield. Thans zou men echter niet slechts naar een handelsaccord dienen te streven, maar ook naar een overeenkomstige buitenlandse politiek ten opzichte van de groten.

Zulks voor te bereiden, in de vorm van een regionaal verbond van vrije naties (hetgeen een samenwerking van dit verbond met anderen geenszins uitsluit), schijnt ons een opgave voor een positieve Nederlandse politiek in Europa, die ons het uitzicht biedt op het behoud van onze onafhankelijkheid, waaraan, volgens het bekende liedje, iedere jongen zijn beste krachten wijdt.

Dr A. J. Verbrugh

NEUT: „Wat mot 't toch, dat Holland een federatie beijvert?”

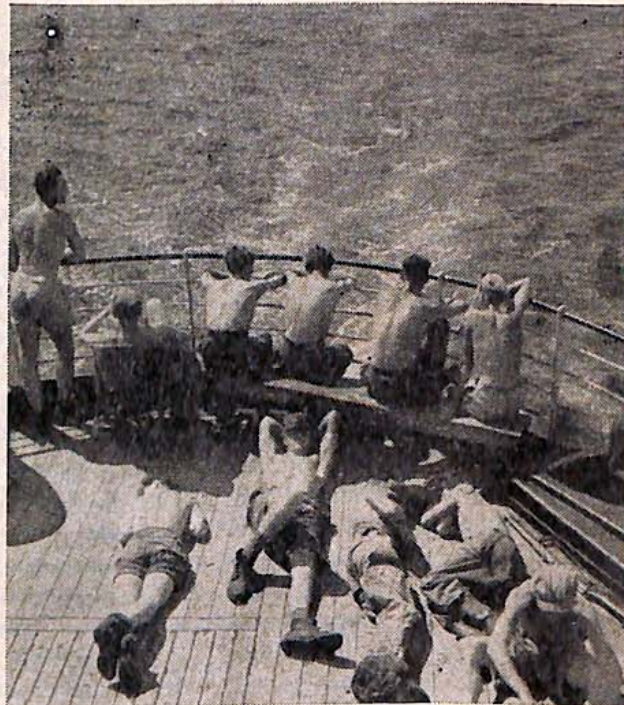
TAAJE: „Da's de ferantwoordelijkheid voor 't volk, feteraan. Amerika wil niet meer schokken foor afsonderlijke state, maar nog alleen en banjak foor 'n verenigd Europa . . Hoe mot 't dan met de sekerheid van wieg tot graf, met de blijde sorgeloosheid . . . ?”

EEN DRINGEND BEROEP :

geuzenvende'ls thuiskomst

Reeds verschillende keren is in „Oud-Wapenbroeders” er op gewezen, dat ons Legioen helemaal niet iets origineels is, maar dat het opgericht is naar het voorbeeld van wat er op dat gebied in alle andere democratische landen (Amerika, Engeland, Frankrijk, België, Nieuw-Zeeland, Australië, Zuid-Afrika, Canada enz.) reeds bestaat. Natuurlijk zijn ook in Duitsland, Italië en Japan soldatenbonden in het leven geroepen, maar het is onfatsoenlijk en onrechtvaardig om daar ons Nederland's Legioen mee te vergelijken; alleen oneerlijke politieke tegenstanders en een bepaalde categorie profiteurs zouden op zo'n idee kunnen komen.

TOCH DENK IK dat ik als kleine legionnaire-sadja er het mijne van moet zeggen, want het is mij opgevallen hoe er van pers- en overheidszijde direct na de verschijning van ons eerste „Oud-Wapenbroeders”-nummer, waarmee ons Legioen werd opgezet, scherp en ongunstig is gereageerd, zelfs met scheldwoorden als „bruinhemden, Stahlhelm, neo-fascisten” enz., terwijl juist dit Legioen een lang-gekoesterde wens van mij en velen mijner oud-dienstmakkers inlost.

Ik heb sindsdien, enigszins verwonderd, alle kranten nagelezen en ook de andere publicaties die er op dit gebied verschenen zijn, omtrent de veteranen-legioenen in die andere landen. Waarom zij zijn opgezet, wat ze willen en wat ze doen en vooral, hoe ze behandeld worden door hun regeringen.

Ik zal deze vragen globaal beantwoorden:

Wat die teruggekeerde soldaten van de andere landen wilden, willen ook wij, nl. het vaderland, zoals zij het zich in hun oorlogsellende, hun zorgen en angsten voorstelden, tot realiteit te laten komen. Om maar een voorbeeld te noemen: eigenlijk zijn alle soldaten die een oorlog uitgevchten, doorgewinterde chauvinisten.

Hun land is het beste land, hun vlag waait het hoogst, hun volk is het flinkste en dus zijn zij, als vertegenwoordigers van dat volk, de beste soldaten die er te vinden zijn. Natuurlijk is deze idee ietwat overdreven, maar 't geeft een morele ruggegraat, de nationaliteit is een standaard geworden.

Teruggekomen in hun land zien zij (en dit is de ervaring van alle veteranen) dat dit allemaal dreigt te vervlakken en zij vooral voelen bijzonder sterk, dat het gedroomde vaderland-uit-de-verte incompleet is zonder dat sterke en sterk-makende nationale bewustzijn. Omdat elke soldaat e,leerd heeft van zijn land te houden, méér zelfs dan van zijn eigen leven, neemt hij dat niet en hij probeert dat nationale bewustzijn weer levendig te maken.

Een voorbeeld daarvan las ik dezer dagen in een blad. In Amerika heeft the Legion of War-veterans sinds Wereldoorlog I erdoor gedreven, dat het volk nationale bewustzijn van kindsbeen af ingehamerd krijgt. Op alle Amerikaanse scholen en universiteiten hangt in de leslokalen een Amerikaanse vlag en de schooldag wordt altijd begonnen met het staande zingen van het volkslied en een gebed voor Amerika.

Wanneer in het openbaar de Stars and Stripes de grond raakt, om welke reden dan ook, dan wordt die vlag ter plaatse verbrand.

Zo zijn er meerdere voorbeelden, van hoe het nationale gevoel als een soort instinct in het volk wordt gehamerd. Dit heeft the Legion allemaal door gekregen en zij zijn hier toe in staat geweest omdat zij niet meteen beschuldigd zijn geworden van „ongezonde en gevaarlijke nationaliteits-complexen”, zoals het bij ons het geval is geweest. En werkelijk, het is toch heus voor ons volk geen overbodige luxe om het nationale gevoel weer wat op te vijzelen. Integendeel, laten wij ons uit ons vorig nummer herinneren, hoe in een vooraanstaande Amerikaanse krant door politici geschreven is (om het met eigen woorden te zeggen), dat Amerika boven alles verheven staat omdat het volk een sterk besef heeft van eigenwaarde, omdat het zelfrespect heeft en nationaal bewustzijn, — terwijl al die landen in West-Europa (dus Nederland inbegrepen) maar bijéén gevoegd moeten worden in een Verenigd Europa omdat die dat alles niet meer kunnen opbrengen, omdat ze uitgeleefd en geblust zijn.

In Amerika (en in de andere landen) kent men het begrip „veteran's spirit", de geest der veteranen en daarmee wordt bedoeld dat hele complex van al die waarden en krachten, die gesmeed zijn op het aambeeld van de oorlogssmederij, waar Levensgevaar, Doodsnood en Angst de voorslaghamers waren en waar het weergalozе kunstwerk is gewrocht van het Grote Visioen, de hunkering naar die Betere Wereld. En omdat d  r de regeringen en het volk een open oog en begrip hadden voor die kostbare, constructieve waarden en krachten, heeft men de oprichting van de legioenen toegelicht in de openlijke erkenning, dat de weerbare jeugd die de oorlog overleefde, ook in de tijden daarna het recht moet hebben op medezeggenschap in aangelegenheden van nationaal belang. Al wat zij kunnen opbrengen aan goede wil, aan vaderlandsliefde, aan dienstbaarheid en zo meer, moest in een „vredesbewerking" ten dienste worden gesteld voor de wederopbouw van het vaderland.

Dit heeft de houding van de overheid en het volk ten opzichte van de Veteranen-legioenen in het buitenland bepaald.

Lijnrecht tegenover die houding moet ik, hoe erg mij dat ook spijt, de houding van onze regering en onze pers stellen. Kort voor de terug-

keer van onze laatste contingenten uit Indonesië in 1949 en 1950, werden hier al de stemmen gehoord die zeiden (alweer in eigen woorden): „Uitkijken! die Indië-veteranen kunnen het gevaar met zich meebrengen van teleurstelling en verbittering, van vernieuwing en eigenwijs idealisme. Ze moeten opgevangen worden en zo gauw mogelijk opgelost in de maatschappij; hun herinnering moet weg, hun geest weg, hun moreel weg, alles weg, een streep eronder!"

Wel, . . . hun houding is er naar.

In grote lijnen heb ik zo geprobeerd de absolute overeenkomst te tekenen die er bestaat tussen de wensen en doeleinden van de veteranen-legioenen in Nederland en de andere landen. En meteen aangetoond hoe groot het verschil is in de wijze, waarop deze legioenen in hun landen zijn en hoe het onze in Nederland is verwelkomd. Dit toont alleen maar aan, ho  ver onze regering afstaat van haar weerbare jeugd, ho  diep het wanbegrip de kloof heeft gegraven.

Werkelijk, het zou ons een stuk gemakkelijker zijn onze dienstbaarheid voor land en volk in concrete daden te tonen (wat wij zo graag zouden willen), inplaats van zoals nu eerst genoopt te zijn onafgebroken op te boksen tegen de muur van

achterdocht, opzettelijke verdachtmakerij en wanbegrip. Er gaat zoveel kostbare tijd, zoveel goede wil, zoveel opbouwende kracht aan verloren.

Ik heb dit geschreven om een beroep te doen op al mijn mede-legionairs om ons Hoofdbestuur bij te staan in de geweldige taak die zij heeft bij het bekendmaken-in-beterezin van ons Legioen. Elk van ons is verantwoordelijk voor dit Legioen, het is van  ns, het is voor  nze zaak. En wij kunnen ook elk in de eigen omgeving een sympathieker oor kweken voor de doeleinden van ons Legioen. Wij moeten dit doen met onze daden, zoals al zo vaak in „Oud-Wapenbroeders" geschreven is, wij kunnen het ook doen door met onze vrienden en kennissen er over te praten. Elk van ons een ambassadeur voor het eigen Legioen en dan komen wij er wel. Het voorbeeld van de andere landen bewijst, d  t het anders kan . . . als eerst maar die negatieve onwil en het gevaarlijke wanbegrip bij ons volk zijn weggewerkt.

Sprek n wij dat onder elkaar af en beloven wij dit ons Hoofdbestuur? Dan zal alles reg kom!

Voor het Legioen en voor Nederland!

Tom Rookers

Toen wij het artikel van Tom Rookers ontvingen en een bijpassende foto uit onze voorraad zochten, vonden wij deze van de sergt.-maj. Tjibbe Pebesma uit Leeuwarden (de jongens zei'en: Secretaris-djendral van de Repoeblik Friesland jang-merdeka-dan-berdaulat), op zijn tempat het hart ophalend aan „FAN FRYSKE GROUN". Omstreeks tezelfdertijd zagen wij bij een andere Friese veteraan thuis een hart-verwarmend kaartje ingelijst en in de pronk-kamer hangen:

Trou oan dyn wurd stiest op'e faeiste posten
Foar rjocht en frijdom op in iensme wacht.
En mannich kostber offer hat it koste
As oer in stille dessa yn'e nacht
De skerpe gloede skeat fan bloed en hate.

Yn striid en dreamen koestou nea forjitte
It iennichts l  n dat dy oan 't herte lei.
Nou ropt it bliid syn wolkom dy tomjitte:
Stean dan foar rjocht en frijdom hjoeddidei!
Ek Fryslân freget trou fan syn soldaten.

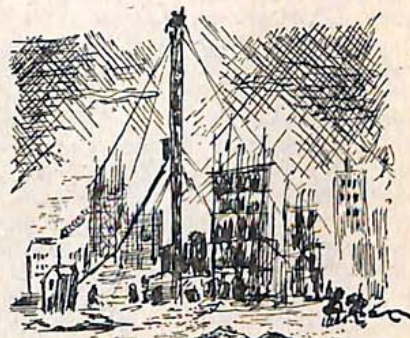
(Trouw aan je woord stond je op de gevaarlijkste posten — voor recht en vrijheid op eenzame wacht. — En menig kostbaar offer heeft 't gekost, — als over een stille dessa in de nacht — de scherpe gloed schoot van bloed en haat. — In strijd en dromen kon je nimmer vergeten — het enig land dat je aan het harte lag. — Nu roept het jou blij zijn welkom toe. — Sta dan voor recht en vrijheid ook in deze dagen! — Ook Friesland vraagt trouw van zijn soldaten).

En voor deze begripsvolle, voor eigen land en volk pleitende stem van de Fryske Biweging moet ons van het hart:

GELUKKIGE FRIESE MAKKERS!

PERSONEELS VERHOUDINGEN

Sedert de oorlog doet men in kringen van werkgevers, hoger personeel, enz. moeite om in de bedrijven een nieuwe kant uit te gaan met het personeel. Men zoekt naar nieuwe middelen, om de prestaties van de arbeiders op te voeren. Men wil daarvoor hun enthousiasme stimuleren, hun nieuwe bezieling geven bij hun arbeid. De eeuwige wrijvingen tussen chefs en ondergeschikten wil men voorkomen door een nieuw soort broederschapsgedachte in de bedrijven te doen beleven. Met de bestudering van de wijze, waarop dit het beste gebeuren kan, houdt zich o.a. de bedrijfspsychologie bezig.

IN DE LAATSTE jaren is hierover veel geschreven in vak-tijdschriften, dissertaties, enz. Een boek, dat een aardige samenvatting van deze naoorlogse opvattingen geeft, is „Samenwerken in de Bedrijven” door F. J. Burns Morton, dat in de Nederlandse vertaling verscheen met een geleidewoord van Ir Berenschot, directeur van een van de bureaux voor bedrijfsorganisatie in ons land. Het boek is bedoeld als een zakelijke uiteenzetting voor het bedrijfskader, waardoor dit kan leren, hoe het zich het beste tegenover het personeel kan gedragen.

We zullen het boek eens laten spreken:

In de geschiedenis van het bedrijfsleven — zo zegt de schrijver — kunnen wij de 20ste eeuw aanmerken als het tijdvak, gewijd aan de experimentele ontwikkeling van aansporingsmiddelen om de mensen tot hun grootste prestaties te stimuleren. Het oudste aansporingsmiddel is het finaciële: het stukloon en de premie. Men ging echter verder, geschikte rustpauzes werden ingevoerd, cantines werden gebouwd, er kwam muziek bij het werk. In de laatste tijd verzezen er in tal van bedrijven nieuwe personeelsafdelingen. Deze maatregelen leverden echter nog niet voldoende resultaten op.

De schrijver adviseert dan verder te gaan. Men moet aandacht gaan besteden aan de „geestelijke tevredenheid” van de mensen. De arbeiders moeten merken, dat de onderneming er naar streeft het iedereen zo aangenaam mogelijk te maken. Op de vraag: hoe kunnen wij de arbeidsproductiviteit opvoeren en bijgevolg de kosten verlagen, geeft de schrijver dit centrale antwoord: Organiseer daarvoor de samenwerking in de bedrijven. Breng daar „teamwork”.

Wat is nu dat „teamwork”? Aan

de beantwoording van deze vraag is het grootste deel van het boek gewijd. Het bevorderen van teamwork is: de werknemers meer gevoel voor samenwerking bijbrengen. Teamwork onderscheidt zich van samenwerking doordat het veel dieper gaat. Om tot teamwork te komen, moeten wij ons een scherp omlijnd doel stellen, en volgens beproefde methoden te werk gaan. Wij moeten het vertrouwen van de mensen winnen, en maken dat onze ondergeschikten denken, voelen en handelen in dezelfde geest als wij . . . Wij moeten de gehele mens voor ons doel winnen . . . Het uiteindelijke doel is daarbij natuurlijk de bevordering der productie. Teamwork betekent het afstemmen van ieders houding op het belang van de groep. Deze samenwerking in gelijkgezind milieu verschaft bevrediging. De leider in het bedrijf make er gebruik van dat de mensen liever zij aan zij gaan dan tegen elkaar in, en dat de samenwerking zo groot mogelijk zij, gedragen door het enthousiasme van allen. Bij het aanstellen van nieuw personeel gaat het daarom niet meer uitsluitend om de technische vaardigheid, maar om de gehele mens ten opzichte van de gehele functie. Ook is het een verouderd standpunt, dat de onderneming niets te maken heeft met het privéleven en de persoonlijke gevoelens van haar employé's. Want deze zijn ook van invloed op de productiviteit. De onderneming heeft belang bij de wijze waarop haar personeel zijn vrije tijd besteedt. De geest van deze samenwerking heeft zich niet te beperken tot de partijen in het bedrijf, maar dient zich ten slotte uit te strekken tot het gehele sociale en plaatselijke milieu buiten.

Ook geeft het boek aan, hoe deze nieuwe opvattingen het beste in praktijk kunnen worden gebracht. Het zal van de hoogste bedrijfsleiding,

de hoogste gezagdragers, afhangen of de samenwerking verbetert. Gelukt dit niet, dan ziet de toekomst er somber uit. De nieuwe opvattingen moeten eerst een vaste voet krijgen op de hogere niveaus van de leiding. Men zal dan conferenties moeten houden voor de hogere chefs, waarbij het teamworkbeleid en de daaraan ten grondslag liggende redenen duidelijk moeten worden uiteengezet. Ook de specialisten van de hulpafdelingen moeten geïnformeerd worden over de te volgen gedragslijn. Conferenties voor bazen moeten volgen voor de overschakeling inzake het dagelijks contact in de werkplaats.

Zal iedereen nu zo maar passen in die hechte groepsgemeenschap, waartoe men de mensen wil smeden? Het boek geeft het antwoord: De eis waaraan een arbeider moet voldoen, is niet alleen dat hij geschikt moet zijn voor zijn werk, maar ook dat hij met anderen moet kunnen samenwerken. Met het oog op de groepsmentaliteit moet men er voor zorgen, dat er alleen maar nieuwe leden in worden opgenomen, waarvan men kan verwachten dat zij het moreel eer zullen verhogen dan verlagen. Natuurlijk kunnen er in een groep altijd een paar mensen zijn, die zich door hun persoonlijke anti- en sympathieën niet kunnen aanpassen. Om tot een teamgeest te komen, moeten zulke mensen worden verwijderd. Mensen die kennelijk niet in het kader van de organisatie passen, moeten verwijderd worden, niet alleen omdat hun aanwezigheid oneconomisch is, maar bovendien omdat zij storend werken op de teamgeest.

Ten slotte verzekert de schrijver, dat hij bij zijn adviezen niet geleid is door sentimentele overwegingen, maar dat zijn beschouwingen uitgaan van de zelfzucht die aan 's mensen wezen eigen is. Slaagt de industrie

erin een nieuwe verhouding tussen de mensen onderling te veroveren, dan en alleen dan, gaan wij een toekomst tegemoet zoals wij die allen wensen.

Tot zover het boek.

Wie deze zaken met aandacht volgt, moet wel tot de conclusie komen, dat hier sprake is van een belangrijke ontwikkeling van de persoonsverhoudingen. Men wil de zaken tamelijk radicaal aanpakken. Voortdurend is er sprake van het aanvaarden van een gemeenschappelijk doel, dat alle werknemers zichzelf goed moeten inprenten, en waarvoor zij met vereende krachten moeten gaan samenwerken. Men spreekt over een nieuwe teamgeest en enthousiasme, men hoopt de mensen met meer plezier meer en beter werk te laten verrichten.

'We geloven dat we dit in beginsel moeten toejuichen. Het zal heel wat beter zijn als er in de werkploegen goed wordt samengewerkt, dan als men daar te kampen heeft met lusteloosheid, tegenwerking, gemopper en onwil.

Toch is er in de redenering van dit boek iets dat — naar het ons in

alle bescheidenheid voorkomt — aanvulling behoeft. En dat is dat men het doel, waarop men de vereende krachten der mensen wil richten, weer zo simpel materialistisch heeft gesteld: namelijk de bevordering der productie. Zullen de mensen daar nu werkelijk warm voor lopen? De mensen zijn materialistisch uit gemakzucht, maar met een beroep op hun materialistische gevoelens stimuleert men hen niet om hun beste krachten te geven. Wij vragen ons ook af, of het niet deze materialistische inslag is, die ook tot tamelijk scherpe conclusies voert, zodat men de mensen die „storend“ werken op de teamgeest eigenlijk zonder meer wil verwijderen. Wat zou men dan bijv. doen tegenover de man, die principiële bezwaren tegen dit soort van teamgeest heeft, bijv. juist omdat hij meent dat het te materialistisch is? Zou hij ook zo maar moeten worden verwijderd? Dit zou wel zeer totalitair zijn.

Beter lijkt het ons daarom, dat men zich ook wat nader op deze doelstellingen bezon. Als men ten slotte welbewust het personeel van een geheel bedrijf, of in de gehele maat-

schappij, op een doel gaat richten, moet dat doel daar ook werkelijk op berekend zijn. D.w.z. dat doel moet nauw samenhangen met de idealen van de gehele natie. Dan kan het ook rechtstreeks bezielend werken en universeel genoeg zijn om allen te omvatten. Daarom geloven wij dat een gezonde Nederlandse geest niet slechts een aangelegenheid is, waar men in algemene zin over kan praten, maar ook een zaak waarvan men mag wensen, dat die kan doordringen in de bedrijven waar we werken. Als het ons daar duidelijk gemaakt zou kunnen worden, dat we in de bedrijven door ons geregelde werk meebouwen aan een nieuwe toekomst voor ons land, niet totalitair bedoeld, maar in afhankelijkheid van God, dan is de grondslag voor de harmonie in de werkplaats gelegd. De geest in het bedrijf is dan bij uitstek gezond en een voorbeeld voor de andere. Dit eist dan echter ook een honderd procent Nederlandse instelling van het bedrijfskader.

Is dit geen punt om ook eens in onze organisaties op te nemen?

Vakgenoot

'T HEMD NADER DAN DE ROK!

IN ZIJN jongste werk „Understanding Europe“, schrijft de helaas in ons land te weinig bekende Engelse historicus Christopher Dawson over de midden door Europa lopende scheidingslijn tussen oost en west, dat deze niet alleen 'n politieke grens vormt, doch verdeling tussen twee werelden aangeeft, waardoor elk maatschappelijk contact wordt voorkomen evenals elke culturele aanraking, zodat hij, die zich van het ene gebied naar het andere wil begeven, gedwongen wordt zijn staatsburgerschap op te geven en een vluchteling en een banneling te worden.

Het stemt tot verheugen, dat de talloze vluchtelingen elders een gastvrij asiel vinden en dat de gehele beschaafde wereld zich opmaakt, hun leed zo veel mogelijk te verzachten en hulp te bieden aan de miljoenen verjaagden. Ook ons land, als immer tot hulp aan vreemdelingen bereid, geeft ten deze een goed voorbeeld en de thans ingestelde Raad van Advies en Aanbeveling alsmede het Werkcomité van de Nationale Commissie voor Vluchtelingen hulp tonen aan, met hoeveel voortvarendheid het probleem der vluchtelingen ook bij ons wordt aangepakt.

H.M. de Koningin woonde de installatie dezer instellingen bij en vele schone woorden getuigden van de ernst, waarmee men de werkzaamheden wilde aanvatten. Men had het over het inschakelen der vluchtelingen in het productieproces. De vluchteling zal bevrediging moeten vinden van zijn persoonlijke en maatschappelijke verlangens. Hij zal zijn plaats moeten kunnen vinden in zijn nieuwe samenleving en zich op die plaats kunnen ontplooien. Hij zal het vertrouwen moeten hervinden in de medemens.

Elk weldenkend mens zal dit alles onderschrijven. Doch er is een groot „maar“ bij. Zeker, de vele miljoenen vluchtelingen en ontheemden van elders verdienen ons aller hulp, doch alvorens hierop het accent te doen vallen, zou het dan niet eerder op de weg van comités en commissies liggen, eerst de volle aandacht te wijden aan de duizenden in Indonesië opgeofferde Indische Nederlanders, die zich in vrijwel gelijke omstandigheden gaan bevinden als de verdrevenen elders?

Tot nu toe vermochten zij niet veel sympathie van de doorsneel Nederlander te ondervinden. In de doorsnee

pers werd hun maar al te vaak verweten, dat zij halsstarrig waren en beter de banden met Nederland door konden snijden en Indonesisch staatsburger worden.

Men vergete echter niet, dat bij deze Indische Nederlanders, evenals bij de talloze vluchtelingen van achter het ijzeren gordijn, niet op de eerste plaats materiële motieven de doorslag geven, doch dat zij de waarden, die hun dierbaar zijn, voor zichzelf en voor hun kinderen willen behouden.

Nederland kan deze mede-Nederlanders niet van zich afstoten en vóór hulp aan vreemde vluchtelingen is hier op de eerste plaats hulp aan de talloze Indische Nederlanders, vooral ook aan die, welke zich nog in Indonesië bevinden, gebiedende plicht.

Opdat zij, die steeds aan de Nederlandse Kroon getrouw waren, weder in het arbeidsproces worden ingeschakeld; hier bij ons hun plaats zullen kunnen vinden en weder het vertrouwen zullen hervinden in Nederland.

(„Mededelingen“, Com. Rijksbehoud)

Ergernis om Amerika

James Reston, Amerikaans journalist, naar wiens stem in brede kringen geluisterd wordt, heeft in Harper's Magazine een opmerkelijk artikel geschreven over een onderwerp, dat ook voor ons van het grootste belang is, want het kans ons helpen de houding tegenover Amerika te bepalen. De titel zegt al genoeg waar het om gaat: „WAAROM AMERIKA HAAR BONDGENOTEN IRRITEERT”.

„WIJ AMERIKANEN irriteren onze bondgenoten om dezelfde redenen waarom rijke, zelfverzekerde, onervaren jongemannen hun ouders irriteren. Wij zijn spontaan. Wij zijn opschepperig. Wij hebben fantasie. Wij zijn vaak ondoordacht. We praten te veel en met te grote woorden. We veronderstellen dat kracht wetenschap is en soms zelfs wijsheid.

Sinds Adam en Eva elkaar vonden veroorzaakt elk samengaan, natuurlijk, wrijvingen. En wat bondgenoten betreft ontstaan die wrijvingen omdat ze, net als echtgenoten, verschillend van aard zijn en verschillen in hun geschiedenis, hun interesses, een andere kijk op de dingen hebben en verschillend bevooroordeeld zijn. Het Atlantisch Pact bijv. heeft twee bijzondere problemen. In de eerste plaats wordt het door Amerika geleid, een verhoudingsgewijs onervaren natie, dat altijd verschrikkelijke haast heeft. En ten tweede heeft die natie de oude leiders van de Westerse wereld op het tweede plan gedrongen.

Kortom, er is een „displaced nations” (ontheelde naties) probleem en zelfs al zouden we dit verbond met grote wijsheid leiden, dan nog zouden de Engelsen en Fransen het land aan ons krijgen.

Maar ja, het doet er nu eenmaal niet toe hoe erg zij het land aan ons krijgen, ze hebben maar naar ons te luisteren. Wij betalen een groot deel van de rekeningen. Wij onderwijzen de Fransen in het Duitse probleem en wijsgeworden door onze grote ervaring geven wij hun aanwijzingen hoe ze de communisten in Indo-China moeten bevechten en wat ze moeten doen met Bao Dai en Ho Chi Minh. Aan de Engelsen geven we onze adviezen voor hun buitenlandse handel en mijnindustrie en we staan hun een Amerikaanse admiraal af om de verdediging van het Kanaal te lei-

den. Aan de Hollanders gaven we leiding in hun Indonesisch probleem.

Onze adviezen zijn over het algemeen wel goed, maar dat is het juist: er is niets wat Mamma en Pappa zo ergert als het advies van het kind, vooral als het advies ook nog critiek en waarheid inhoudt. Dertig jaar lang wisten de Britten al hoe ze hun buitenlandse handel moesten bedrijven en hoe ze kolen moesten winnen in Wales; en de Fransen, die al van alles geprobeerd hadden, moesten wel toegeven dat ze nu maar geen kwade gezichten meer moesten trekken tegen de Duitsers. Maar om dit advies van de Amerikanen te aanvaarden!

Misschien, als wij 't maar niet deden voorkomen alsof wij een gewone bondgenoot zijn van andere „gelijkgerechtigden”, zou alles makkelijker gaan. Want de realiteit is dat het Atlantisch Pact niet een verbond is van gelijkgerechtigden en iedereen in Amerika en West-Europa weet dat. Toch verlenen wij doorlopend een gewillig oor voor de principes van de gelijkgerechtigheid, voor non-interventie in de belangrijke zaken van andere landen en voor „gezamenlijk overleg”, terwijl, zoals het in feite is, wij heel eenvoudig de nadruk dienen te leggen op de bijzondere positie die wij verdienen door onze bijzondere kracht en ons bijzonder aandeel in het dragen van de lasten.

Als wij de simpele waarheid vermelden, dat in het Koreaanse conflict Amerika en Zuid-Korea 80 procent van de mankracht opleveren en ook 80 procent van de totale verliezen lijden, — dan zouden Engeland, Frankrijk en India zich niet druk maken over de militaire en politieke strategie in Korea. Wanneer we echter blijven zeggen, dat Korea een zaak is voor de Verenigde Naties, verwachten onze bondgenoten dat ze gehoord en gekend worden in

alle beslissingen en ze voelen zich gekwetst als wij hun voorstellen negeren.

In Azië domineert nog steeds het geestelijk erfdeel van 300 jaar Westers kolonialisme en de opgewonden en nationalistische Aziaten, met wie we nu te doen hebben, begrijpen ons al even slecht als de Europeanen. Ze zijn vaak achterdochtig, ja zelfs vijandig en ze zijn ongelooflijk gevoelig voor Westerse opvattingen die niet in hun denksfeer passen. Als wij onze bondgenoten inwijden in de „American way of life” (de leefwijze en -opvattingen van de Amerikanen) en onze mond vol hebben over de waardigheid van de Mens, terwijl we vergeten dat zwarte en gele huiden bij ons niet erg populair zijn, dan zijn ze zelfs nijdig.

Ik schreef destijds een artikel voor de New York Times over het probleem van de Chinese Universiteitsstudenten in Amerika. Enkele dagen later kreeg ik een brief van een van die studenten, die het navolgende schreef:

„Dit is mijn bekentenis aan Amerika en ik ga het erg duidelijk zeggen: teveel buitenlandse gekleurde studenten hebben Amerika gezien en meegemaakt en ze zijn er niet over te spreken. De democratie die U onderwijst is alleen voor blanken. Uw burgerrechten en -vrijheden hier (het onderwerp van Uw grootdoenerij) zijn alleen bestemd voor die vermoeide witgezichten.

Er zijn zo'n 28.000 gekleurde studenten in Uw land. Velen onzer komen uit Afrika en Azië en andere gekleurde landen. U maakt er behoorlijk werk van bij deze gekleurde studenten een aversie te kweken tegen Amerika. Heeft U er wel eens over nagedacht wat dat betekenen kan wanneer wij straks de gedachten van onze volken gaan beïnvloeden?”

In Lake Success en elders hoort men dezelfde verwijten en het wordt druk besproken in de pers van India en het Oosten. „We maken in eigen land vordering op dit gebied”, verklaarde onlangs de ass.-staatssecretaris Rusk, „maar we moeten wel open oog hebben voor de indruk, die wij in Azië maken door onze eigen houding en de legale

streep die wij tussen onszelf en de kleurlingen trekken."

Een van de manieren die wij er op nahouden en die meer dan de andere bondgenoten ergert, is de neiging om alles wat we hebben aan te bieden, te offeren of af te dwingen, uitdrukken in dollars en te stellen dat de knaap die betaalt (Uncle Sam dus) ook maar de eerste viool moet spelen. Nou, zeggen we, als wij 30 procent van ons nationaal vermogen en inkomen er aan geven, waarom zouden de Hollanders dat dan ook niet doen? Maar de Hollanders werpen tegen dat een natie, die er een hoge levensstandaard op na houdt, makkelijker die standaard met tien en zelfs met 30 procent kan verlagen, dan een land dat het niet zo goed kan doen.

Er is nog meer. Wat betekent eigenlijk prieciës: offervaardigheid? De Denen, die 35 minuten afstand van het Rode Leger leven, of de Noren, wier grens zo dicht aan die van de Sovjet Unie ligt, geloven dat ze groter risico nemen met zich van Moskou aan te trekken en zich aan de zijde van het Noord-Atlantisch Pact te scharen, dan de machtige Amerikanen, die 3000 mijl verderop veilig op hun werelddeel zitten. Wanneer wij daarom een „gelimiteerde oorlog" tegen Communistisch China voorstellen, of onze President praat openlijk over het gebruik van de atoombom op Korea, of onze Staatssecretaris Acheson dringt aan op de herbewapening van West-Duitsland — of er wordt een ander vraagstuk opgeworpen dat de mogelijkheid van een oorlog inhoudt — dan voelen ze, dat de waarde van hun medezeggenschap niet beoordeeld mag worden naar het aantal divisies dat zij kunnen opbrengen. De West-Europeanen vinden 't maar moeilijk om onder de indruk te komen van onze huidige politiek ten aanzien van Rusland en Duitsland, omdat wij in de afgelopen vijf jaren zo'n vaste koers hebben gevolgd in deze zo uiterst-moeilijke en tegenstrijdige situatie.

Acheson, Marshall, Eisenhower en figuren in de Amerikaanse Gecombineerde Staf genieten bij onze bondgenoten de faam van eerlijke, intelligente, evenwichtige mannen die een politiek van geduld en non-provocatie voorstaan. Wat hen echter bedrukt is de mogelijkheid, dat het inzicht van deze mannen niet opgewassen is tegen de opinies van machtige groeperingen in het Congres. Ze herinneren zich nog levendig hoe in 1920 President Wilson omtrent Europa een politiek voorstond, die door zijn eigen Congres verworpen werd. Zo ook zijn velen onder onze bondgenoten er van overtuigd, dat de Amerikaanse politiek ten aanzien van Palestina

bepaald is door eigen politieke belangen.

De technische moeilijkheden in de besprekingen met de Amerikaanse regering vormen weer een andere reden voor ergernis. Wij, Amerikanen, hebben zo de manier om in eerste instantie het overal mee eens te zijn met de vertegenwoordigers van andere landen. Daarna nemen we hun voorstellen mee naar de betrokken departementen van onze regering en opeens komen we dan terug, niet met een bestuderings-rapport over hun voorstellen, maar met een vastgestelde lijn, die vaak geheel verschillend is van de originele. Hier, zeggen we dan, is wat de Amerikaanse regering heeft vastgesteld in overleg tussen alle departementen en het is bijna niet voor veranderingen vatbaar.

Deze „plotselinge" diplomatiek wordt bijv. gedemonstreerd bij de herbewapening van West-Duitsland. Onze werkelijke besprekingen werden niet gevoerd met de bondgenoten doch binnenkamers door de Amerikaanse regering; en toen de Staats- en Oorlogs- (Defence-) departementen tot overeenkomst waren geraakt, maakte de Amerikaanse Hoge Commissaris in West-Duitsland, John McCloy, plotseling bekend dat wij beschikt hadden dat Duitsland tien leger-divisies moest leveren. Bijna tegelijkertijd lichtte de Staatssecretaris Engeland en Frankrijk in, dat Amerika de herbewapening van West-Duitsland als een essentieel punt van de Amerikaanse politiek beschouwde. Dit leek de Engelsen en Fransen echter wel een onderwerp, dat best vooraf in dagenlange discussies besproken had kunnen worden, voordat

Amerika zijn lijn bepaalde en aan de wereld bekend maakte.

Ten dele kan de gevoeligheid van onze bondgenoten toegeschreven worden aan het feit, dat onze isolatie nog niet opgeheven is, dus dat wij nog maar steeds op onszelf leven en denken en handelen. Wij hebben sinds het einde van de oorlog Staatssecretarissen gehad die zelfs niet eens wisten waar de landen lagen waar zij politiek over bedreven. Staatssecretaris Acheson, die meer ervaring heeft in buitenlandse zaken dan enig ander diensthoofd van het State Department, is tussen de jaren 1938 en 1949 slechts één maal heel kort in Europa geweest, en heeft sinds begin 1920 Azië niet meer bezocht. De Secretaris wordt natuurlijk bijgestaan door kopstukken die inderdaad vele en lange jaren in de Buitenlandse Dienst hebben gewerkt, maar het zou onjuist zijn te veronderstellen dat daarom ons politiek personeel of onze politieke instituten ook over de nodige ervaring beschikken die hun ontzaggelijke verantwoordelijkheden vereisen.

Het opmerkelijke van alles is, dat wij het niet zo slecht doch zo goed doen als het ons maar mogelijk is. De Engelsen hadden ongeveer 150 jaar om hun opvoeding, hun instituten en hun mentaliteit te richten op het leiderschap over de naties. Wij, Amerikanen, hebben het nog geen tien jaar, en dat is toch heus nog niet voldoende om nu al de ergernis van de bondgenoten op te kunnen wekken.

Wie weet, is er nog eens iemand die een levendig artikel schrijft over: **WAAROM ONZE BONDGENOTEN ONS ZO ERGEREN!"**

KOREA: Tachtig procent Amerikaanse en Zuid-Koreaanse mankracht, honderd procentige Nederlandse prestaties.

mededelingen h. B.

IN HET ALGEMEEN hebben jullie weinig gemerkt van activiteit van jullie voorlopig Hoofdbestuur. Dit is normaal bij een dergelijke organisatie in opbouw, want in feite zijn we dat nog. Eerst wanneer alle afdelingen zijn opgericht, hun oprichtingsvergadering hebben gehouden, er goede afdelingsbesturen zijn die ten volle voor hun taak berekend moeten zijn, kunnen wij zeggen: „START-KLAAR”. Het vele werk aan opbouw verbonden, de vele zaken die aandacht vragen enz. enz., zijn oorzaak dat in den beginne harder achter de schermen wordt gewerkt. Bij elke „voorstelling”, die MOET slagen, is hard werken „achter de schermen” een eerste vereiste en merkt men naar buiten niet veel van wat gedaan wordt.

Dit is zuiver een vertrouwens-kwestie!

Om de nu op dreef komende afdelingen in te werken in de algemene gang van zaken, hen stof te geven

tot suggesties, hun medewerking te verzoeken in zaken, waarvoor geschikte krachten uit de afdelingen MOETEN komen, enz. enz., beginnen wij vanaf heden met jullie o.a. op de hoogte te brengen van wat in H.B.-vergaderingen werd besproken.

Het voorlopig H.B. in de huidige samenstelling van W. Romswinkel wnd.-voorzitter), J. J. Swaan (secretaris-penningmeester), Ton Schilling (hoofdredacteur), G. W. T. Dames, mr T. Q. Dekker, dr A. J. Verbrugh, A. F. Pasanea en G. H. A. Sertons, zijn op 24 Juli jl. te Leiden bij elkaar gekomen en is het navolgende behandeld c.q. besloten.

Vastgesteld wordt dat zo snel mogelijk grote kracht dient te worden ontplooid „voor de schermen” i.p.v. „achter”.

In het leven is geroepen een voorlopige redactie-commissie bestaande uit H. J. Bouman (afd. Apeldoorn), G. H. M. Reijnen (afd. Deventer).

Ton Schilling. Deze redactie-commissie zal o.m. tot taak hebben te bevorderen, dat ons blad aan frisheid wint, het accent wordt gelegd op het opbouwende karakter van ons Legioen, niet teveel wordt teruggeblikt op het verleden, enz. enz.

Ton Schilling móét zonder meer vrijgesteld worden van spreekbeurten. Nu is het zo, dat Ton beslist te weinig tijd heeft voor „Oud-Wapenbroeders”. Ons blad dient met veel zorg te worden samengesteld. Het is in feite ons visitekaartje.

Wij moeten er naar toe, dat uit de afdelingen sprekers komen. Zij moeten goed ingewerkt zijn en de stof volkomen beheersen. Met bepaald élan kunnen spreken.

Het orgaan dient als 't ware in drie delen te worden opgezet. Allereerst het officiële met mededelingen van het H.B. Dan mededelingen van de afdelingen. Vervolgens gedegen artikelen. Rustig mag hierin op de juiste wijze critiek worden uitgeoefend, mits de critiek goed gefundeerd is en wordt aangegeven hoe het dan wel moet en kan.

Tenslotte „Stemmen van Lezers” of „Stemmen van Ouwjongens” of iets dergelijks.

Gewerkt dient te worden in zuivere teamgeest. Dit geldt, MOET gelden, voor iedereen en dan alleen is er wat goeds te bereiken.

Besproken werd in hoeverre contact met het buitenland gewenst is. In „Oud-Wapenbroeders” zal een artikel worden geplaatst, waarvoor dit nodig is en hoe de contacten op de juiste wijze kunnen worden gelegd. Wij moeten goed weten met WIE wij contact kunnen hebben. Ook hiervoor zijn vrienden nodig uit de afdelingen, die o.m. goed op de hoogte moeten zijn van één of meer van de moderne talen. Uit het oog mag niet worden verloren, dat onze gezamenlijk op te brengen activiteit en doorzettingsvermogen in de allereerste plaats dient te worden gericht op de opbouw van het Legioen. Zó stelt het beslist nog niet veel voor. Eerst een kwalitatief en kwantitatief krachtig Legioen vormen en dan heeft het stellen van legale daden, het laten horen van onze stem, het meeste succes.

Bij wijze van spreken moet ELK afdelingslid de printah kras krijgen vóór het einde van dit jaar minstens TIEN leden te hebben aangebracht. Ook in dit verband zal een inniger contact van het voorlopig H.B. met

Trima kassih van Mesach

MESACH MATAJANÉ maakt een moeilijke tijd door. Hetgeen dr Koch verricht grenst aan het wonderbaarlijke, maar voor Mesach is het uiterst pijnlijk. Het is niet te vermijden en ontroerend is het te zien, hoe dapper en berustend Mesach alle leed en ongemak verduurt.

Hij leest in Don Kisot (Don Quichot), een pil van een boek, dat hij prachtig vindt. Hij probeert zichzelf Hollands te leren uit een boekje, probeert de krant te lezen, waarbij hij in een klein woordenboek (Nederlands-Bahasa Indonesia), door een vriendelijke onbekende hem toegezonden, de moeilijke woorden opzoekt. Hij maakt fraaie, gekleurde prenten met kleurekrijt, hem door een andere gulle onbekende gestuurd. En dan kreeg hij nog tal van spelletjes en puzzles, zoveel, dat andere patiënten ervan kunnen meeprofiteren. Mesach kreeg ook versnaperingen en daarvan kan hij zijn medepatiënten en de zusters presenteren. Hij is verzot op dammen en op een platje voor de zaal bij hoog geboomte in het nog milde zomerzonnetje speelt hij met een lieve, oude dame het ene spelletje na het andere. Het dambord is wat gammel, maar het is het enige in het Burgerziekenhuis. Een oud-kampioen dammen van Nederland heeft Mesach nu een behoorlijk dambord toegezegd.

„Meskipoen banjak sakit beta rasa senang sekali disini.” (Al moet ik veel pijn lijden, toch heb ik het hier erg naar mijn zin). Ik krijg zoveel en het is niet mogelijk om iedereen apart te bedanken. Velen vermeldden ook hun adres niet. Veel goede mensen leven in Holland. Wilt U mij helpen en allen, die zo vriendelijk waren mij wat te zenden, zeggen: „Banjak, banjak trima kassih!”

En hiermede hoop ik zo goed mogelijk aan Mesach's verzoek te hebben voldaan.

G. L. Tichelman

(adres: Mesach Matajané, Burgerziekenhuis, Linnaeusstraat 89, Amsterdam-O.)

districten en afdelingen zijn stimulerende werking bepaaldelijk niet missen.

Een grote taak voor de afdelingsbesturen is onze legionnaires de juiste legioensgedachte bij te brengen. Julie H.B. is bezig met een toelichting op onze doelstellingen, waardoor deze taak zal worden verlicht en één lijn kan worden gevolgd.

Besloten wordt aan de voorzitter van de afdeling Amsterdam, vriend Ter Veen, een bedrag van honderd gulden te doen toekomen uit het fonds „Actie Sobat”. Hij zal hieruit regelmatig kleine zaken bekostigen die Mesach Matajané (zie O.W. nr. 18) hard nodig heeft.

Destijds is juist voor Mesach de „Actie Sobat” ingezet en staat er (ná aftrek van deze f 100,—) dan nog f 799,75 op een aparte rekening bij de Twentse Bank N.V., bijkantoor Leiden.

Besloten wordt op 26 Juli, de dag van opheffing van het K.N.I.L., een krans te leggen bij het monument op de Dam te Amsterdam. Dit is inmiddels gebeurd, het verslag gaat hierbij.

Namens het Hoofdbestuur:
J. J. Swaan,
secre.-penningmeester

Groot Appèl

voor Hoofdbestuur en alle voorlopige
Afdelingsbesturen en Vertegenwoordigers van het
VETERANEN LEGIOEN
NEDERLAND
NEDERLAND, wordt gehouden

eind Augustus a.s.
te Amsterdam

Uitnodigingen en nadere mededelingen worden door het Algemeen Secretariaat rechtstreeks aan de betrokkenen gestuurd.

ER WORDT TER POETSING
GEREKEND OP ALLER KOMST!

26 juli 1952

Op 26 Juli, 's morgens tegen half elf, zag de Dam in Amsterdam er precies zo uit als op elke andere Zaterdagmorgen.

Misschien dat het een opmerkelijke voorbijganger opviel, dat er twee politie-agenten hadden postgevat bij het hekje, dat toegang geeft tot het Damplantsoen, waarin het Nationale Monument staat. Maar er staan dikwijls agenten op de drukke Dam, zodat deze twee politiemannen niet bijzonder de aandacht trokken.

Maar precies om half elf openden zij het hek. Een kleine groep, bestaande uit vijf mannen en één vrouw, betrad het Damplantsoen. De twee mannen die voorop liepen droegen een grote krans van helderwitte bloemen. Aan deze krans was een lint in de nationale kleuren bevestigd waarop te lezen was: Veteranen-legioen Nederland.

Zij legden de krans aan de voet

van het Nationale Monument, vóór de urn met aarde uit Indonesië.

Het waren de Hoofdbestuurleden Romswinkel en Dames, die de krans legden en hen volgden enige bestuursleden van de afdeling Amsterdam. Enkele ogenblikken stond het groepje in stille aandacht voor het monument, terwijl rondom hen het Amsterdamse verkeer luidruchtig voortjoeg.

En toen was de plechtigheid ten einde. De agenten sloten het hek. De voorbijgangers die stil waren blijven staan om te zien wat er gaande was, liepen door of stapten op hun fiets.

Een heel klein incidentje in het leven van een grote stad.

Maar een in al z'n eenvoud groots moment voor hen, die de betekenis van dit gebaar beseften.

Zó bracht het Legioen hulde aan het oude K.N.I.L.

D. ter V.

HOOFDREDACTEUR

Je zet een blad op, hier in Nederland, een blad dat naar naam en vorm opzettelijk is overgenomen van het oude soldatenorgaan, dat bij de opsplitsing der strijdkrachten in Indonesië sneuvelde: Wapenbroeders.

Het is hard werken in het Legioen, waarvan dit blad het orgaan is en de maalstroom sleurt je mee en slokt je met huid en haar op, zodat er nergens anders meer tijd en gedachten voor zijn.

Maar opeens, in een ongedacht ogenblik, komt het achter je staan en tikt je op je schouder en maant tot een wijle van stille gedachtenis.

Het is gekomen in een brief:

„Vanochtend kreeg ik bezoek uit district W. afd. 2 van Uw Legioen en van een bestuurslid uit Oss, die enkele „Wapenbroeders“, het orgaan van Indië-veteranen, bij zich hadden.

Wijlen mijn echtgenoot, de res.-kapitein P. Scheepers, is destijds in Batavia ook hoofdredacteur geweest van de „Wapenbroeders“. Helaas echter niet zo'n lange tijd, nl. van September tot en met 11 December 1948 toen hij in verband met de op handen zijnde tweede politionele actie, naar Padang werd gestuurd. Op 13 Maart 1949 viel hij in de buurt van Fort de Kock in een hinderlaag en verloor het leven.

Waar de band hier in Nederland verloren is gegaan, treft het mij wel bijzonder, wanneer ik geconfronteerd word met iets uit het verleden, waar ook mijn man zo'n aandeel aan had. Vanzelfsprekend sluit ik mij, indien dit mogelijk is, bij Uw Legioen aan."

Mevr. C. Scheepers-H.
Gouda

Hoofdredacteurs

Hij was de derde van onze oude, beste „Wapenbroeders“.

De eerste was Jan Boon. Jan zwerft nu ergens rond in Indonesië, dat hij als Indië reeds zo mateloos liefhad, mati ta' mati-poen.

De tweede was Eric van Heeckeren van Molecaten, de Kip, wiens beste lied was van het hoofdstel aan de muur. Hij is thans in Nieuw-Guinea.

De derde was Piet Scheepers.

En deze gedachte is voor hem . . .

Vergeef ons

Tijdens een bijeenkomst van kerkelijke leiders ging de niet-theoloog dr Ronald Bridges voor in gebed. De „Christian Century“ nam dit gebed over „voor alle Protestantententent“:

„Almachtige God, onze Vader, wij hier bijeen zijn fatsoenlijke mensen. Vergeef het ons. Wij zijn recht-schappen mensen, die een goede positie in onze gemeente bekleeden. Vergeef het ons. Vervul ons, verzwelg ons, vaag ons weg door Uw geest, opdat wij in gerechtigheid mogen leven. Zoek ons op met alle jachthonden uit de hemel, wanneer wij ons voor U verbergen met ons fatsoen. Zendt legioenen engelen om ons te belegeren wanneer wij ons tegen U verzetten vanuit de ronde toren van onze goede werken.

Vergeef ons Heer, wanneer wij dom zijn door in Uw naam te willen doen wat Uw werk niet is.

Vergeef ons, wanneer wij Uw naam aanroepen om onze ijdelheid te strelen. Vergeef ons Heer, dat wij ongeduldig zijn over de wijze, waarop Gij het gebeuren bestuurt.

Leer ons Uw tijd te verbeiden en ons te bewegen in het rythme van Uw doel. Help ons om staande te blijven — onverzettelijk tegenover alle kwaad, alle wreedheid, alle haat in naam van de gerechtigheid. Maar wanneer wij denken aan onze zonden, smeken wij U nederig, dat Gij ons bekend wilt maken met het geheim der genade, opdat wij een weinig vrucht dragen in de tijd, die Gij ons schenkt, om Jezus' wil, Amen."

Jacht op Orkanen

In 1944 werden door een typhoon in de Pacific drie Amerikaanse torpedo-bootjagers met een verlies van 800 mensenlevens tot zinken gebracht en aan 28 andere marineschepen zware schade toegebracht. In datzelfde jaar vernielde een hurricane de torpedobootjager „Warrington” in de Atlantische Oceaan. De Amerikaanse marine, diep onder de indruk van deze gebeurtenissen en van de verschrikkelijke kracht van de typhoon, die in 1945 de boeg wegramde van de zware kruiser „Pittsburgh”, — kwam tot samenwerking met de luchtmacht om te trachten zulke stormen, direct nadat ze waren opgestoken, te signaleren, te waarschuwen wanneer zij naderden en hen net zo lang te achtervolgen, tot zij waren uitgeraasd.

De „hurricane-jagers”, een groep jonge piloten van Marine en Luchtmacht, zijn sindsdien elke orkaan in de Caraïbische wateren tegemoet gevlogen. Een-zelfde groep houdt de typhonen, de zwaardere stormen in de Pacific, in de gaten. En hun werk heeft het verlies van miljoenen dollars aan scheeps- en materiaal-schade voorkomen en redde honderden mensenlevens.

TWEE BIJNA geheel op elkaar lijkende stormen tonen de hoge waarde van hun werk duidelijk aan. De beruchte hurricane, die in September 1928 de staat Florida teisterde, doodde 1836 mensen. De storm van begin Augustus 1948, die met dezelfde windkracht van 150 mijl per uur in dezelfde richting raasde, — veroorzaakte slechts de dood van twee mensen. Nu is het inderdaad zo, dat machtige dijken en muren langs de zeekant ook een factor vormen voor dit lagere aantal ongevalen, maar de hoofdrede is toch de waarschuwing, die 24 tot 30 uur vóór de nadering van de orkaan gegeven kon worden. Ook in de vergelijking van de schade, veroorzaakt door twee stormen, ligt het bewijs van de doelmatigheid van de „hurricane-jacht”: de Miami-storm van 1926 vernielde tot een bedrag van 75 miljoen dollars, — in 1950 beukte een soortgelijke Miami-storm dezelfde stad, die inmiddels op formidabele wijze was uitgebouwd, doch veroorzaakte ditmaal een schadepost van nauwelijks 14 miljoen dollars. Ook hier had de bevolking dertig uur tijd om zich op de komst van de orkaan voor te bereiden.

Het hurricane-seizoen is van Mei tot eind November in de Atlantische Oceaan en gedurende het hele jaar in de Pacific. De commandant van de „Hurricane Warning Centre” te Miami beschreef de orkanen als volgt:

„Hurricanes beginnen zich te ontwikkelen wanneer hete luchtstromen, oververzadigd van waterdamp, in een kolom beginnen te stijgen in plaats van zich horizontaal te verspreiden. De damp condenseert in duizenden tonnen water en gedurende dit proces ontwikkelt zich een otzettende hitte. Deze hitte verhoogt de kracht, waarmee de luchtstroom omhoogkolkt en zuigt met fantastische kracht lucht en water in. Het draaien van de aardbol doet deze massa wervelen

en van dat ogenblik af is er een complete hurricane.”

De enige manier om uit te vinden in welke richting een hurricane zich beweegt en welke gevaren die meebrengt, is er overheen te vliegen en te blijven overzien tot hij is uitgeraasd.

Zodra er op de „Air Weather Service Reconnaissance Division” een radiografisch rapport binnenkomt, **bijv. van schepen in de Caraïbische wateren**, dat er een hurricane aan het broeien is, worden de piloten verzocht een kijkje te gaan nemen. Zij rapporteren dan radiografisch hun bevindingen omtrent windsnelheden en -kracht, wolkenformaties en -hoogten, regen, mist, barometerstanden en temperaturen.

Uit de rapporten van de „hurricane-jagers” kan een duidelijke indruk verkregen worden van het immense gevaar, waaraan de piloten zich blootstellen. Zo’n rapport is bijv. van de luitenant David W. Lykins van het 514e Verkenningssquadron, opgemaakt naar aanleiding van zijn ervaringen met de „Beverly”-typhoon in 1948.

Ze waren ingeklemd tussen wisselende winden, vlogen door een regenstorm („’t was of je in de Niagara wandelde”) en doorbraken daarna de razende wallen van de typhoon naar het broeiend-hete, rustige centrum, dat „het oog” van de orkaan wordt genoemd.

„Het was het prachtigste en beste „oog” dat ik ooit heb meegemaakt”, rapporteerde Lykins, „het was een cirkel van ongeveer 30 mijl in doorsnee met een absolute klaarte daarboven. De randen van de orkaan daalden van 25.000 ft. hoogte naar de bodem van het „oog”, een fantastische trechter, waarin op 1000—1500 ft. hoogte ronddraaiende wolkenflarden de indruk gaven van zeltels in een amphitheater.”

Lykins begon lager te vliegen. „Op 15000 ft. vloog ik weer horizontaal en wij zochten naar de zwakste plek in de gigantische, wervelende muren om het „oog” te kunnen verlaten. We knipten alle lichtjes in de cockpit aan om te voorkomen dat de bliksemschichten ons zouden verblinden. Toen wij er doorheen braken, werden wij door dermate razende windstoten gebeukt, dat beide piloten hun handen vol hadden om ’t vliegtuig onder controle te houden. Telkens drukte de geweldige kracht van de opwaartse luchtkolking mij zo plat in de stuurstoel, dat ik nauwelijks het hoofd kon opheffen om de instrumenten in de gaten te houden. Dan weer tilden formidabele valwinden mij zo hoog in de toegesnoerde riemen, dat ik mijn armen en benen niet gebruiken kon en de macht over het vliegtuig verloor. Gelukkig duurden deze windstoten zeer kort, maar als ze er waren, vocht je voor je leven. Het is me nog altijd niet duidelijk, dat de kist niet uit elkaar is geslagen. Trouwens, er was een totale revisie nodig voor er weer mee gevlogen kon worden.”

De hurricane, die in 1947 over Florida mokerde, maakte bijna een einde aan het trotse record van Bermuda’s verkenningsgroepen van nooti een vliegtuig te hebben verloren op de „hurricane-jacht”.

„We probeerden het „oog” binnen te komen op een hoogte van ongeveer 500 ft., want we wilden onder de wolkenformaties blijven om een preciese meting te krijgen van de windkracht. Op het ogenblik dat we door de banken heenbraken, greep een formidabele valwind ons. Ondanks de krankzinnigste pogingen van beide piloten om de B. 17 onder controle te houden, dook de kist omlaag tot het in de bodem van de trechter tussen twee hemelhoge golven hing, één meter boven water! Overal om en óver ons heen zagen we kokend, zwart water dat zich razendsnel voortbewoog. Op de een of andere manier raakten we echter uit de valwind en we schoten als een kurk omhoog, op hetzelfde ogenblik dat een dreunende golf de bodem van de trechter vermorzelde.”

Er wordt weinig geschreven en gepraat over de „hurricane-jagers”. Soms, als het al te wonderlijk is, bijv. wanneer een gekraakt vliegtuig zes uur lang op een windsterkte van 150 mijl per uur wordt meegezogen zonder dat de propellers één enkele wending maken, — komt er iets over in de kranten. Maar het merendeel van de officiële rapporten omschrijven het werk van deze piloten als „routine-vluchten”.

(Naar R. Strother’s: „Hurricane-hunting”. Air Facts).

zeg het maar ineens!

RECTIFICATIE

„In het orgaan van 18 dezer staat in mijn artikelje op blz. 4, middelste kolom onderaan: slechts drie gewone manschappen overleefden deze catastrofe. Dit moet zijn: drie gewonde manschappen. Ik weet niet of ik een tikfout maakte of dat het een zetfout is. Ik vind „gewone manschappen” een nare uitdrukking”.

N. L. W. van Straten,
Gen.-Majoor KNIL b.d.
Arnhem

Het was een zetfout, Generaal, die ook aan onze correctie is ontgaan. Waarvoor graag onze verontschuldigingen.

VRAGEN

Door middel van een oud-strijder kwam ik in het bezit van een folder van het Veteranen Legioen Nederland. Naar aanleiding hiervan zou ik u enkele vragen willen stellen. Zou het mogelijk zijn deze in „Oud-Wapenbroeders” te beantwoorden?

- 1) Wat prefereert u, een vrij Indonesië of de kolonie Nederlands-Indië zoals vóór de oorlog?
- 2) Bent u het er mee eens, dat Nederland momenteel één van de welvarendste landen van West-Europa is?
- 3) Indien u vraag 2 bevestigend beantwoordt, welke reden geeft u hiervoor?
- 4) Bent u van mening dat de godsdienst de grondslag moet zijn van politiek denken?
- 5) Wanneer u vraag 4 bevestigend beantwoordt, meent u dan niet dat een steun geven aan de volksvertegenwoordiging vër boven felle critiek staat?

W. van Roosmalen,
B 24, Middelbeers (NB)

1) Wij prefereren een onafhankelijke Republiek der Verenigde Deelstaten van Indonesië, als bedoeld en in gezamenlijk overleg vastgesteld ter Ronde Tafel Conferentie. Elk onzer heeft „de” Indonesiër van het begin af met hart en ziel zijn onafhankelijkheid gegund, doch om der wille van „de” Indonesiër zelf hadden wij die onafhankelijkheid gewenst op de grondslag van een kundig en krachtig Gezag en op een betrouwbaar

machtsapparaat, juist omdat wij getuige zijn geweest van de onmeetbare en vreselijke gevaren, die het weerloze volk bedreigen. Tegen dië gevaren hebben wij gevochten, om der wille van de Indonesiër, niet tegen de onafhankelijkheidsdrang van een bepaalde categorie. Daarom is o.i. het tijdstip van de soevereiniteits-overdracht te vroeggesteld. De ontwikkeling sinds die overdracht onderstrept onze waarschuwingen van weleer: binnen zeer korte tijd werden de deelstaten onder de voet gelopen en opgeslokt door de deelstaat Indonesia (Djocja). De toestand in deze zgn. eenheidsstaat (die gebaseerd is op het Javanisme) heeft de eerste roes van de vrijheid doen verkeren in de duistere nachtmerrie van rechteloosheid, onrust, terreur en opdringend communisme. Ten overvloede moge het afschuwelijke lot van de Republiek der Zuid-Molukken, destijds door de totale volkswil en in overeenstemming met het bepaalde ter R.T.C. en in het Handvest der Verenigde Naties (omtrent de Rechten van de Mens), tot een onafhankelijke staat uitgeroepen teneinde zich te weren tegen de expansiedrang van Djocja, — het bewijs leveren tot welke excessen en willekeur de onbedachtzaam-vroege soevereiniteits-overdracht heeft geleid.

2) Wij zijn het er niet mee eens, dat Nederland het welvarendste land is van West-Europa, al heeft het er ook alle schijn van, omdat wij het in Nederland thans ook veel beter hebben dan welk ander volk van Europa ook. Dit is echter een schijnwelvaart, met behulp van de enorme Marshall-leningen op bedenkelijk hoog peil gehouden. De realiteit is, dat ons nationaal vermogen verdwijnen en de schatkist leeg is, wij hebben te kampen tegen verschrikkelijke sociale problemen (overbevolking, woningtekorten, etc.). De Marshall-hulp zal binnenkort helemaal stopgezet worden en ons volk zal, doordat het geestelijk onvoorbereid is de naakte realiteit in de ogen te zien, een crisisperiode tegemoet gaan, die geen weerga kent in de historie. Ons land is er na de oorlog op magnifiek wijze bovenop gekomen en het is de grote verdienste onzer regeerders dat althans de sociale arbeidsvrede be-

waard is gebleven, iets unieks in deze stakende en ontevreden wereld. Wij zullen echter zo spoedig mogelijk tot een algemeen geestelijk reveil in ons volk moeten komen, willen wij die arbeidsvrede in de onherroepelijkkomende crisistijd kunnen bewaren.

3) Het antwoord ligt besloten in het voorgaande. Wij willen er aan toevoegen, dat wij de absolute overtuiging hebben dat ons volk zeer zeker dië krachten kan opbrengen die nodig zijn om de huidige, gevaarlijke impasse te doorbreken. Daartoe dient dit volk echter zo spoedig mogelijk geconfronteerd te worden met de werkelijkheid van de noodgeest, waarin de natie verkeert. Wij vertrouwen dat ons volk, mits geïnspireerd tot het algemene en pre-valerende doel: NEDERLAND, die hoogste, zowel geestelijke als morele krachten zal produceren, die het op sterke benen in de toekomst zullen leiden.

4) De godsdienst dient o.i. niet alleen het politiek denken, doch tevens en vooral ons gehele leven en streven ten grondslag te liggen, zowel bij het individu als bij de natie.

5) Het Legioen is gezagsgetrouw en zal ten allen tijde en in alle opzichten de volksvertegenwoordiging naar beste krachten dienen en steun verlenen. Daarbij echter is het Legioen zich zijn recht en plicht in deze democratische staatsorde duchtig bewust. Krachtens dat recht en die plicht zal het Legioen zijn stem verheffen wanneer het meent dat het algemene nationale belang niet gediend wordt of misschien zelfs bedreigd. Het zal zich hierbij uitsluitend op legale en waardige wijze bedienen van de grondwettelijk toegestane middelen. In dit verband wensen wij er ook nog voor de zoveelste maal aan toe te voegen, dat het Legioen geen politieke partij is noch zal worden, en dat het niet gebonden is aan welke politieke partij, beweging of persoon ook.

KRUIDENIERS

„Reeds vanaf het begin ben ik lid van ons Veteranen Legioen en daarom dus ook enthousiast lezer van ons lijfblad „Oud-Wapenbroeders”. Deze veertiendaagse opkikking zou ik niet meer willen missen en geloof maar gerust, dat ik je het navolgende niet schrijf als een „boze brief”, maar omdat ik mij alleen een klein beetje gekieteld voel over een bepaald stukje in het blad.

„Ditmaal presenteert diezelfde geest zich niet duidelijk als zodanig. Ze kijken wel link uit! . . . Neen, ditmaal geheurt het op een doortrapt

listige wijze, zó uitgekookt als het doorgewinterde kruideniertje het doet, dat de goedgelovige huisvrouw onder een stroom van mooipraat en oplichterstrucjes bedot op de waar, waar zij haar zuurverdiende centen aan weggeeft."

Ook buitenom heb ik dergelijke uitlatingen gezien en gehoord, maar mij altijd maar stilgehouden, zo onder het motto van (je voelt 't wel): Antwoord de zot naar zijn dwaasheid niet! Maar nu ons lijfblad er zich ook aan bezondigt en onze kruideniers op zo felle wijze hekelt en het laat voorkomen als zou „kruidenierspolitiek" synoniem zijn aan schraapzucht, oneerlijkheid, egoïsme, kortom een alleendenker-om-zichzelf en het geeft niet wie of er bedonderd wordt, nu wil ik het maar „ineens zeggen"!

Ten eerste dit: de kruideniers die aan deze politiek doen zijn (gelukkig!) zeer schaars. Iemand die geen zakenman is maar toch nog wel een klein beetje hersens heeft weet, dat een kruidenier, zoals in bovenaangehaald fragmentje wordt voorgesteld, reeds met anderhalve poot in zijn eigen faillissement staat. Een klant laat zich maar eenmaal bedotten.

Ten tweede: de artikelen die in een Nederlandse kruidenierszaak verkocht worden mogen, dank zij onze industrie, gezien worden. Met onderwicht wordt hoogstzelden geknoeid. De kruidenier weet dat dit het begin van het einde is.

Ten derde: de zelfstandige kruidenier heeft een harde strijd te voeren tegen grootbedrijf en coöperatie. Daarom zijn verschillende inkooporganisaties in het leven geroepen. Door samenwerking hebben zij het gepresteerd het grootkapitaal te weerstaan en het particuliere initiatief voor onze branche te bewaren. Ik zou je foto's kunnen laten zien van collega's, die met weinig geld iets hebben opgebouwd waar je respect voor moet hebben.

Kijk eens, ik heb je deze brief geschreven omdat telkens weer de krui-

denier in een kwaad en verkeerd daglicht wordt gesteld, kennelijk door lui die er geen snars verstand van hebben. Nogmaals, ik ben niet kwaad maar als jullie van je fout overtuigd zijn, maak het dan weer goed in „Oud-Wapenbroeders". Intussen verblijf ik jullie altijd trouwe legionnaire

Jan van der Meer
Ee (Fr.)

Bedankt voor deze opfrisser, Jan en je hebt schoon gelijk. De blaam was absoluut onverdiend, wij hebben ondoordacht de vaak gebezigde uitdrukking „kruidenierspolitiek" uit de proporties gehaald en in ongunstige

zin gebruikt. En eerlijk gezegd schamen we ons dat we zoiets hebben kunnen schrijven. Daarom graag onze verontschuldiging aan jou en aan alle kruideniers (dit bedoeld in de zin die wij, met warmte en sympathie, hebben overgehouden uit jouw brief).

Overigens staan er in jouw soerterdermate ongeweten en wetenswaardige zaken, dat wij, en we zijn er van overtuigd dat alle andere vrienden er zo over denken, het op prijs zouden stellen er iets meer van te horen. Kun je eens uitvoeriger van jullie werk vertellen in een artikel voor ons blad?

ONZE 12

WIJ KOMEN net zo lang terug op het lot van onze twaalf landgenoten, die reeds langer dan twee en een half jaar (in voor-arrest!) opgesloten zijn in Indonesische gevangenissen, — tot er een bevredigende oplossing voor hen gekomen is. En hoe het ook zij, telkenmale als wij van hen lezen, verwijlen onze beste gedachten een ogenblik bij hen in hun kleine bedompte en broeierig-hete cellen en bukken wij onze schouders graag mee onder de geestelijke marteling die reeds 1023 dagen, 24.552 uren lang hun lot is . . .

Wij verwachten de oplossing nog altijd van onze eigen regering. Zij is per slot verantwoordelijk voor de belangen van haar onderdanen in den vreemde. Nogmaals, wij willen zeer duidelijk de uiterst subtiële verhouding van onze regering tot die van Indonesië voor ogen houden, doch het mag en het kan geen motief zijn om die belangenbehartiging uitsluitend te beperken tot een afwachterende houding na de verzending van voorzichtige en pleitende nota's, waarop, naar de ervaring van het begin af heeft uitgewezen, alleen een hoovaardig stilzwijgen volgt of nietszeggende tegennota's terugkomen. En indien naar het oordeel van onze regering niets te beginnen is met de Indonesische autoriteiten, dan staat voor haar altijd nog de weg van internationale arbitrage open. Deze hele affaire vereist van onze regering slechts een ferm gebaar. Wij erkennen volmondig dat wij ons als Nederlanders diep en bitter schamen, dat dit gebaar tot dusver is uitgebleven.

In tweede instantie verwachten wij van de Indonesische regering een redelijker en vooral menselijker standpunt. Wij vragen, evenmin als de gevangenen, dat gratie voor recht wordt verleend, wij verwachten echter tenminste en uitsluitend RECHT. En volgens de normen van dat recht is het in voor-arrest houden van politieke verdachten, zonder dat zij op serieuze wijze verhoord worden en gedurende meer dan twee en een half jaar, een unicum van willekeur en machtswellust.

Wij hebben echter dezer dagen tot onze vreugde gelezen, dat de staat van Oorlog en Beleg over Indonesië is opgeheven. De zaak onzer landgenoten zal daardoor, naar wij althans mogen aannemen, door de civiele rechterlijke macht worden overgenomen van de militaire autoriteiten. Naar wij reeds in ons vorig nummer schreven, hebben wij uit persoonlijke ervaringen vertrouwen en respect overgehouden voor de onbevooroordeelde, rechtszinnige geest die bij die macht heerst. Het lot van onze twaalf in de zeer nabije toekomst zal dit vertrouwen en respect misschien versterken!

Wij bidden de Indonesische rechters, die de zaak in handen krijgen, alle kracht en wijsheid toe, die hun kunnen overtuigen van de enige oplossing . . .

Geluk gewenst

S. TER MEULEN

en

NEELTJE K. J. BENSCHOP

met jullie huwelijk op 7 Augustus.

Ridderkerk (post Rijsoord)

Kerkweg 150

SANSCULOTTEN en PRONKJUWELEN

WIJ LAZEN een krantenbericht omtrent de treurige kledingsituatie waarin het beroepspersoneel van onze Landmacht verkeert. Doordat men aangewezen is op eigen aanschaf van de uniformen, doch in deze dure tijd door het uitblijven van een toelage zich geen nieuwe kleding kan veroorloven, schaffen vele beroeps-onderofficieren, korporaals en soldaten zich uniformstukken aan bij de tweedehands textielzaken. Men kan immers beter in een verschoten en gladgesleten blouse lopen dan in een, die vol stopgaten en inlegstukken is.

Het blad maakt er de opmerking bij, dat de dagen der sansculotten terugkeren en dat binnenkort bij ev. manoeuvres in geallieerd verband geen mouwleeuwen meer nodig zullen zijn om de Nederlanders te kunnen herkennen.

Wij zouden deze betreurenswaardige kwestie laten voor wat ze is, aangezien er reeds de aandacht op is gevestigd, indien wij niet door andere verschijnselen genoopt zijn het te betrekken in een algemene beschouwing over het onderwerp.

Verleden week waren wij op het Amsterdamse Centraal-station getuige van de aankomst van een klein aantal Noorse militairen, die kennelijk hun verlof in Nederland kwamen doorbrengen. Bruingebrande, stevige kerels in battledress, een bijzonder

eenvoudige battledress. Wij, die in het na-oorlogse, textiel-arme West-Europa dagelijks soms complete uniformering gedragen zien worden door allerlei niet-militairen, — zouden geneigd zijn bij oppervlakkige beschouwing deze Noren eveneens aan te zien voor burgerlandgenoten, want er was niet de minste wapen-, regiments- of andersoortige onderscheiding op hun cap en battledress te bekennen op een smalle band op de schouder-naad na, waaruit wij konden aflezen dat zij Noorse militairen waren. En voorts waren zij militair naar hun houding.

Wij hebben in de praktijk van ons oorlogsvrijwilligerschap van direct na de oorlog getoond, er geen bezwaar tegen te hebben in afgedragen en kaalgesleten uniformen te lopen. Wij weten dat ons land arm is en dat de enorme financiële offers door ons volk gebracht en voorts de Amerikaanse leningen, die gesloten worden voor de oorlogsuitrusting van onze strijdkrachten, bitter hard nodig zijn voor andere zaken dan uiterlijk vertoon. Wij hebben tot Malakka toe de battledresses van gesneuvelde Britse militairen gedragen; bij de uitreiking door de Britse fourrier kregen wij een stopnaald en garen erbij teneinde de geschroefde kogelgaten te dichten. Voorts liep binnen de week praktisch het gehele

bataljon met scabies rond omdat de uniformen nog niet eens uitgestoomd bleken.

Het enige wat wij op de cap kregen was de bronzen leeuw en op het uniform het mouw-embleem. Het was ons voldoende, ook hier moest de houding de rest doen.

In Malakka en Indië was het al niet anders. Accoord, er zijn toen bataljons-emblemen ontworpen en gedragen, doch die zijn door de manschappen zelf bekostigd. En wij bekostigden die liever dan bijv. nieuwe sokken uit een winkel, wanneer de fourier niets meer in voorraad had, wat maar al te vaak voorkwam.

Ook in die tijd werd er gesproken van een sansculotten-leger door de haveloosheid van uniformering waarin de bataljons zich moesten steken. Doch wij hebben er ons nooit minderwaardig om gevoeld: wij dienden met zoveel trots en eer ons land, dat onze houding en ons moreel het schoonste uniform en het blinkendste onderscheidingsteken waren. Armoede was voor ons geen schande.

Gezien de benarde financiële situatie waarin onze natie verkeert zou geen soldaat onzer strijdmachten zich onbehaaglijke voelen in zo'n eenvoudige, onopgesmukte wapenrok als gedragen werd door de Noorse soldaten, die wij ontmoetten. Vanzelfsprekend is het prettiger en toont het beter, wanneer de soldaat in een krantig-volbehangen uniform kan rond lopen, doch het is geen voorwaarde voor het kaliber der strijdkrachten.

En dit is het, waar wij bezwaren tegen hebben: zijn wij werkelijk in staat om zonder meer alle onnutte versierselen en wapen- en regiments-aanduidingen op de uniformen te bekostigen? Wij herinneren in dit verband bijv. aan de beruchte pettenkwestie, toen in een 38-bladzijdige order bekend werd gemaakt, dat de pet-versierselen voor officieren en onderofficieren veranderd zouden worden in allerhande goud- en zilverdraden, lauwerbladen en zo meer. Wij prijzen ons gelukkig met een Minister van Oorlog die tegen deze onwijze verspilling van gelden optrad en de beschikking introk. Daarop verscheen weer een order, waarin bekend werd gemaakt dat de invoering van deze wijziging voorlopig niet doorging doch dat de officieren en onderofficieren, die zich reeds op eigen kosten deze versierselen had-

In dit terrein is alles wat blinkt een doelwit.

den aangeschaft, een vergoeding zouden ontvangen. Deze vergoeding is afgekomen en bedroeg in totaal reeds, naar wij uit de pers lazen, een bedrag van 288 gulden. Hierin zijn vanzelfsprekend niet gecalculeerd de kosten aan arbeidsuren der ambtenaren die het plan uitdachten, uitwerkten, in orders en tegen-orders vastlegden, de kosten voor het drukwerk enz.

Voorts doet het ons vreemd aan, wanneer wij in recente krantenberichten lezen, dat de jongste financiële hulp van Amerika o.m. besteed moest worden aan de aankoop van munitie omdat daar zo'n groot tekort aan is in Nederland, — terwijl blijkbaar wel geld voorradig was en is om de na-

oorlogse soldaat vol te hangen met allerhande cap- en schoudergespen, kleurige wapenpassanten, opgestikte regimentsbenamingen en zo meer.

Waarlijk, wij kregen onlangs inzage van de uitslag van een publieke opinie-onderzoek, ingesteld omtrent de vraag of ons volk accoord kon gaan met de bijzonder zware lasten voor de bewapening. Het grootste deel van ons volk bleek de noodzaak van die offers in te zien en bereid zich die te getroosten. Doch op de volgende vraag, nl. of men van mening was dat die gelden goed besteed werden, antwoordde het overgrote deel dat het daar niet van overtuigd was. Een belangrijk percentage was

zelfs de mening toegedaan dat deze besteding slecht was.

Het is natuurlijk dwaasheid om de ongetwijfeld niet zo schrikwekkend-hoge kosten voor bedoelde onderscheidingstekens als motief voor de laatste uitspraak te doen gelden en daarmee te laten voorkomen, als zouden alle gelden misbruikt worden voor dergelijke onnuttige zaken. Maar nogmaals en met klem vragen wij: hoe kunnen wij ons toch die extra en nutteloos-bestede kosten veroorloven?

Zou het wellicht voor het Departement van Oorlog een punt van overweging kunnen zijn, deze gelden te besteden aan een kledingtoelage voor ons beroepspersoneel?

Dit is bloedernstig!

Wij hebben van de week eens de financiële positie van ons Legioen doorgeneusd en we zien er nog wit van. Sinds Januari en in steeds toenemende mate (tot vaak negen per week) zijn overal in den lande afdelingen opgericht en vergaderingen en bijeenkomsten gehouden. Vanzelfsprekend zijn de kosten van de eerste (en vaak ook van de daaropvolgende) vergaderingen door onze penningmeester betaald. Die kosten zijn niet laag, want behalve de zaalhuur komen daar ook nog de druk- of stencilkosten voor de convocaties bij, voorts de huur van filmprojector, geluidsapparatuur, versterker, de kosten voor het transport enz. enz. Dit loopt bij elkaar op tot bedragen waar je van achterover slaat. En inmiddels moet ons orgaan maar doorverschijnen, om de twee weken, teroes door . . .

Beste mensen, we komen radicaal vast te zitten als jullie niet helpen. Nu weten we wel en we merken het ook aan de binnenkomende contributies: Juli en Augustus zijn verdraaid moeilijke maanden, het is verlofs- en vacantiетijd en daardoor is iedereen min of meer platzak. Maar we moeten voort; de crisis van 't begin, toen alles nog overhoop lag, zijn we nu te boven, de afdelingen draaien, er worden plannen gemaakt voor het nieuwe „seizoen”. En we zitten nu, juist nu, met de enorme moeilijkheid van een geldtekort.

Dit is bloed-ernstig. Even ernstig als onnodig.

Want als elke man, die zich herinnert nog wat achter te zijn met zijn contributie dit even in orde wil en kan maken, dan schieten wij alweer een behoorlijke ruk in de goeie richting. Bedenk alsjeblieft, dat je het niet doet voor de penningmeester of voor het H.B. of zo, maar dat het hier alleen gaat om ons Legioen, jouw en mijn Legioen, dat een zware taak te vervullen heeft en dat ook in staat zal zijn die uit te voeren, als jullie er maar allemaal achter staan. **MANNEN, DIT IS BETOEL VOL ALARM!**

Rassendiscriminatie

„Hou je van de Britten?“ — „Neen“. „Hou je van de Duitsers?“ — „Neen“. „Hou je van de Maleiers?“ — „Neen“. „Hou je van de Chinezen?“ — „Neen“. „Van wie hou je dan wel?“ — „Van mijn vrienden!“

Louis Bromfield

ER VAART een boze vloek door het mensdom, er is een splijtzwam geslagen in de stam, zij dragen beide dezelfde benaming: rassendiscriminatie.

De rassenleer van Hitler draagt niet het merkteken van een monopolie, de rassenwaan is zo oud als de mens en er is schier geen volk aan ontkomen, niet de blanken noch de gekleurden. Er zijn vreselijke gevolgen van geweest, slavernij, uitmoording, castrering. Zie slechts was overgebleven is van de Maorie's van Nieuw-Zeeland, van de autochtonen van Australië, van de Indianen van Noord-Amerika, de Bosjesmannen van Zuid-Afrika.

Dergelijke excessen behoren, zegt men, tot het verleden. Maar het is onjuist. De motieven waaruit zij voortkwamen bestaan nog, de wortel van het kwaad is niet uitgetrokken. De verschijnselen zijn slechts aangepast aan de nieuwe levensorde, die beschaving heet en die een beschaving is in materiële zin, leuzen en uiterlijk vertoon. Joeg men vroeger de Indianenstammen van jachtgrond naar jachtgrond, moordde men zijn voedingsstapel, de bisonkudden uit, — de beschaving vergaart de restanten van het volk in natuurreservaten die men aanprijst in de folders voor het tourisme. Heeft men uit naam van de beschaving de slavenketenen verbroken aan pols en enkel der negers, men dringt hem thans terug achter de „colour-barrier“. Toen Joe Louis en Sugar Ray Robinson hun formidabele wereldsuccessen in de boksring behaalden, heetten zij „Amerikanen“. Doch nauwelijks een trede teruggedrongen op de ladder van de roem, of zijn werden weer „niggers“ en geweerd van de „blanke“ golfvelden. En uit naam van de beschaving zijn de filmproducenten en auteurs gedwongen telkens opnieuw de even nutteloze als gevaarlijke aversie tussen zwart en blank te behandelen.

Niet slechts de blanken hebben de diepe kloof van de rassendiscriminatie gegraven. De Japanners hebben in de door hun bezette gebieden alle middelen toegepast om de blanke te vernederen en zijn „gezicht te doen verliezen“ tegenover de gekleurden. Zij deden dit uit een minderwaardigheidscomplex en wij willen dit desnoods nog verklaren als een ziekelijk verschijnsel, dat wel zal wegslijten. Doch hun houding tegenover de Indonesiërs sprak van zulk een verachting, als slechts de rassendiscriminatie kan opbrengen. Zij heetten de vrijwording van Groot-Azië voor te staan, doch dit Groot-Azië zou onder de leiding komen van het grote, onvergelykbare Dai Nippon. De andere Aziaten waren slechts middel, werktuigen, slaven.

En een nummer van dit blad vol zou nog niet voldoende zijn, om alle voorbeelden van blanke en gekleurde rassendiscriminatie te noemen.

Wij willen stelling nemen tegen dit duivelse kwaad. Daartoe moeten wij eerst de wortel van dit kwaad proberen te ontdekken. Ik heb er zo m'n eigen gedachten

over, die ik echter graag naar voren wil brengen. Naar mijn idee is de rassendiscriminatie voortgekomen uit het verderfelijke-materialistische instinct en voortgekweekt in de wording van de huidige wereldmaatschappij. Het scherpst is dit geargumenteed in de navolgende passage van Alan Patton's aangrijpend boek: „Tranen over Johannesburg“.

„De waarheid is, dat onze Christelijke beschaving staat voor een dilemma. Wij geloven aan de broederschap van alle mensen, maar op Zuid-Afrika willen wij dit geloof niet toepassen.

Wij geloven dat God de mens begiftigd heeft met verschillende talenten en wij geloven ook dat de volheid van het leven op aarde afhankelijk is van het gebruik, dat van al deze talenten gemaakt wordt. Maar dat deze waarheid ook geldt voor Zuid-Afrika willen wij niet erkennen. En daarom zien wij ons genoopt, teneinde ons geloof in onszelf als Christen, niet te verliezen, aan de Almachtige God, de Schepper van hemel en aarde, onze eigen menselijke verlangens toe te dichten en te zeggen, dat Hij, omdat Hij blanken en zwarten schiep, Zijn Goddelijke Goedkeuring hecht aan iedere menselijke actie, die er op gericht is de ontwikkeling der zwarten tegen te houden. Wij gaan zover, dat wij beweren, dat de Almachtige God de zwarten geschapen heeft opdat zij hout zouden hakken en water putten voor de blanken. Wij menen te mogen aannemen, dat Gods zegen overvloedig rusten zal op elke daad, die het de zwarte onmogelijk maakt de gaven, die Hij hun gaf, te gebruiken, naast deze argumenten gebruiken wij er nog andere, die elkaar volkomen tegenspreken en dat dan om de beschuldiging te weerleggen, dat wij geen scholen stichten omdat de Bantoe-kinderen niet intelligent genoeg zijn om daar voldoende profijt van te trekken; we scheppen geen mogelijkheden voor de ontwikkeling der Bantoes, omdat zulke zwarte mensen niet begaafd zijn; wij rechtvaardigen ons optreden door te zeggen dat wij er zelf enkele duizenden jaren over gedaan hebben om ons huidige peil van ontwikkeling te bereiken en dat het daarom dwaasheid zou zijn te veronderstellen, dat de zwarte man er minder lang over zou doen. Wij hebben de tijd, zegt men. Maar zodra de een of andere zwarte iets opmerkelijks verricht, betrekken we plotseling een andere stelling en dan gevoelen we een diep medelijden voor de

man, die zich aldus in een positie begeven heeft terzijde van de massa en wij decreteren, dat het Christelijke naastenliefde is, wanneer wij voorkomen, dat een zwarte iets opmerkelijks presteert.

Op zo'n manier wordt onze God een God van tegenspraak en verwarring, een God die gaven uitdeelt, die niet gebruikt mogen worden. Is het dan nog verwonderlijk, dat onze beschaving lijdende is aan de verbijstering van het dilemma? De conclusie kan geen andere zijn, dan dat onze beschaving in werkelijkheid niet langer Christelijk kan worden genoemd. Zij is een tragisch mengsel van hoge idealen en door vrees geïnspireerde daden, van ontroerende naastenliefde en angstig-begerig zich vastklampen aan het bezit, van een hoge mate van veiligheid en van panische angsten."

Zo is het. De verzieking van de menselijke geest tot het materialisme heeft de rassendiscriminatie in het leven geroepen. En slechts de zeer simpelen van geest ontkomen er aan. Ik heb een Balinees gekend uit de kampong Sanoer, die gekerstend werd. Hij sneed beeldjes uit het harde sawohhout en op zekere dag toonde hij mij een Christusfiguur aan het Kruis. Ik zag dat het een Christus was, doch herkende Hem niet van de beeltenis die de blanke Hem gegeven heeft. Deze Mens aan het Kruis was een Oosterling.

Er was een Brits kindje in de Straits, het was geboren aan boord van een Brits schip omdat de ouders het niet geboren wilden laten worden op Maleise grond. Daarom begaf de moeder, toen de barensweeën intraden, zich aan boord van een schip in de haven. Het kind werd in deze beschavingsstijl grootgebracht en het leerde alle gekleurden om zich heen zien met de ogen van de ouders en de andere blanken. Toen het een Maleis kindje zag vallen en het bloed verschijnen zag uit een wond, — deed het een schokkende ontdekking: het donkergekleurde kind had rood bloed, evenals zijzelf.

Zie, wij weten dus dat de rassendiscriminatie geen essentie is van ons mens-zijn. Het is als middel gecreëerd, doch van geslacht op geslacht ingekankerd in het men-

selijke wezen. De norm is een geestelijk erfdeel geworden en het voorbeeld der oudere generaties voedt het voort. Nogmaals, men kan de ergste excessen uitroeien, doch in feite zijn zij slechts in overeenstemming gebracht met de maatstaf van de beschaving; het wezen van de rassendiscriminatie leeft voort.

Er volgt nu een vreemde vergelijking, die wellicht uitsluitend op zijn plaats is in dit orgaan van oud-soldaten omdat hij overal elders misbegrepen zou worden.

De oorlogsnood brengt de mens dichter tot God en verder van de rassendiscriminatie, want angst en doods-nood kleden de menselijke ziel spiernaakt uit en bieden die zo aan God en het goddelijke. En daar bij is dan slechts plaats voor de absolute onderwerping aan God en voor de absolute verwerping van het goddeloze, waarvan de rassendiscriminatie een verschijnsel is.

Toen de Zuid-Afrikaanse minister-president Malan zijn beleid dreigde te baseren op de rassendiscriminatie, herinnerden de blanke oorlogsveteranen zich hun zwarte en bruine kameraden van het oorlogsveld. Met dezen, tot een totaal van honderdduizend, verenigden zij zich tot een legioen („Torch-commando”) en stormden onder leiding van een blanke R.A.F.-kapitein de rassendiscriminatie ondersteboven om de regering tot andere gedachten te brengen.

Voor zulke dingen schijnt de oorlog goed te zijn.

Doch wij zullen het niet moeten laten afhangen van reeksen oorlogen, om de rassendiscriminatie langzaam uit te roeien. De betere oplossing ligt in de puurheid van ons mens-zijn: wij zullen weer minder materialistisch moeten worden en ons moeten wenden tot geestelijke bezinning.

Het geloof zij daartoe de grondslag. In de diepten van de contemplatie zullen wij de zin van ons bestaan weer terugvinden en de ontdekking doen, dat alle mensen in wezen gelijk zijn als God's schepselen.

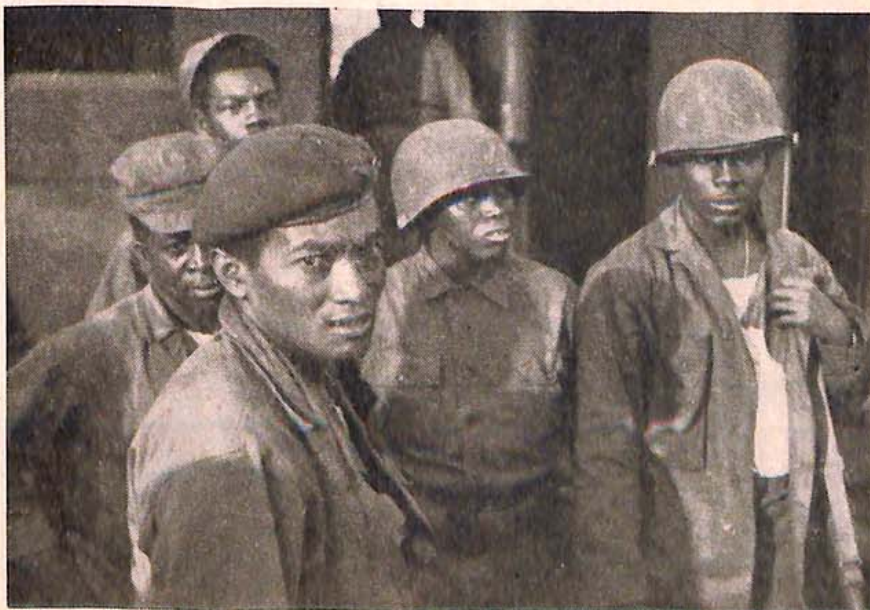
In dit Legioen van ons, dat de herwaardering van de geest in ons volk zoekt, moge de bestrijding van de rassendiscriminatie tot een belangrijk punt worden gemaakt!

W. F., Amsterdam

Foto: Bill Carmiggelt

Vechtend voor de „Vrije Wereld” van blanke dogma's: negersoldaten van Amerika en de Indische jongen Giesberts van het Nederlandse detachement in Korea.

Kon-tiki

TRIOMF VAN HET AVONTUUR

Het was in April 1947 dat vijf Noren en een Zweed op een vlot een Peruaanse haven uitdreven en zich lieten vangen door de Humboldt-stroom. De leider van deze even vreemde als riskante expeditie was de Noor Thor Heyersdahl, die uitgekend had dat de oorspronkelijke bewoners van de Zuidzee-eilanden afkomstig moesten zijn uit Zuid-Amerika en niet, zoals tot dusver verondersteld, uit de Oriënt. Hij baseerde zijn theorie op het feit, dat over geheel Polynesië legenden worden verteld over mysterieuze blanke voorouders en dat er een sterke zeestroom (de Humboldt-stroom) van Peru naar de Zuidzee trekt, op welke stroom, naar hij voortredeneerde, best groepen van het ras van Kon-Tiki, de hogepriester en zonnegod van de legendarische „blanken”, die in Peru lang vóór de Inca's de ruïnen van enorme steden hadden achtergelaten, — zich op grote vlotten hadden kunnen laten meedrijven. Toen ook nog bleek dat op Ooster-eiland, de Markiezen en andere Zuidzee-eilanden, soortgelijke ruïnen waren aangetroffen als de Peruaanse wildernis overdekt, was Heyerdahl bezeten van het wilde, fantastische plan, zich eveneens op een vlot op dezelfde route te wagen teneinde zijn theorie tot werkelijkheid te laten worden.

Met zijn vrienden bouwde hij precies zo'n vlot als eeuwen geleden in Peru en Ecuador werd gedaan; de benodigde stammen van een bepaalde boomsoort (balsa) kaptten ze zelf in het oerbos en de constructie van het vlot (zonder spijkers of schroeven, maar met henneptouw) deed de haren van Marine-experts ten berge rijzen. Op het vlot, dat ze „Kon-Tiki” noemden, naar de zonnegod van het verdwenen ras, werd een bamboe-hut gebouwd, afgedekt met pisangblad en . . . wel, . . . en toen vertrokken ze.

HUN TOCHT is een bijzondere overwinning geworden, een triomf van stoutmoedigheid en fantasie over de dorre studie in universiteitszalen en bibliotheken. Heyerdahl's theorie vond het bevestigende antwoord achter een koraalrif, waar het water verstilde in de paradijselijke lagune van een groen palmen-eiland. „Nooit zal ik vergeten hoe ik door het ondiepe water naar het heerlijke eiland waadde. Toen ik het zondoorstooft strand bereikte, schopte ik de schoenen uit en begroef mijn naakte tenen in het warme, levende zand. Ik liep over het eilandje. Groene kokosnoten hingen in de palmkruinen en het weelderige struikgewas was oversneeuwd met melkblanke bloesems die zo zoet en lieflijk geurden, dat ik mijn knieën slap voelde worden. Twee bijna tamme vogels, zo wit en licht als dons, dansten om mijn schouders, kleine hagedissen schoten weg voor mijn voeten en grote, koraalrode hermiet-kreeften krabbelden in elke richting weg. Ik was helemaal overstuur, zonk in de knieën en groef mijn vingers diep in het droge, warme zand. Op het rif resonneerden de

eentonige paukenslagen van de wachter aan de poorten van het paradijs. De reis was ten einde . . .”

Tussen deze wondere ervaring van het hoogste mensengeluk en het lege gevoel van onzekerheid, dat hem plotseling bekropen had toen de Kon-Tiki in de Peruaanse wateren de eerste trilling van de golfstroom ving, — lagen weken van zoveel avontuur, gevaar en verbazing, dat er een mensenleven mee gevuld zou kunnen worden.

„Zij die de zee doorploegen met dreunende machines en dan, teruggekomen, vertellen dat er niets te zien valt daar ver weg op zee, kunnen zich geen idee vormen van de verrassingen die hem beschoren zijn, die langzaam over de oppervlakte drijft. Geen dag ging voorbij of wij kregen bezoek van rare gasten die om ons heen wrongen en wringelden en sommige van hen, zoals dolphins en pilootvissen, werden zelfs zo familiaar dat ze ons dag en nacht gezelschap hielden. Wanneer de avond gevallen was en de sterren hoog in de tropische hemel flonkerden, forisierde de zee rondom ons leven-

dig en afzonderlijke gloeiende ballen en brokken leken zo precies op kolen, dat wij onbewust onze blote benen introkken als ze om onze voeten schoten aan de rand van het vlot. In zulke nachten werden we soms bang als plotseling twee ronde, glanzende ogen uit de diepte van de zee oprezen naast het vlot en naar ons staarden met een onbewogen, hypnotiserende blik. Deze gasten waren vaak grote inktvissen die aan de oppervlakte kwamen drijven met hun duivelachtige groene ogen glanzend in het duister. Maar soms behoorden de glanzende ogen toe aan diepzeevissen die alleen bij nacht aan de oppervlakte verschijnen. Verschillende keren, wanneer de zee kalm was, was het zwarte water rondom het vlot vol van hun ronde koppen, 60 tot 75 cm in middellijn, roerloos naar ons starend met hun gloeiende ogen. Andere nachten waren er in het water lichtballen te zien van 75 cm tot 1 meter middellijn, af en toe opglanzend als elektrische lampen die heel even worden aangeknipt.

We wenden er zo langzamerhand wel aan deze waterwezens onder onze vloer te hebben, maar desondanks verrastte het ons telkens weer als er een nieuwe verschijning opdook. Op een bewolkte nacht kreeg onze man aan het roer een vaag lichtschijnsel op grote diepte in de gaten dat langzaam de gestalte aannam van een monsterlijk dier. Het bewegende zwarte water tekende het spookachtige wezen uit in obscure, sidderende lijnen. Tenslotte waren er drie van dit geweldige, glanzende spookgestalten die in trage cirkels om ons heen zwierven. Dit waren werkelijk monsters, ruim 9 meter lang. We verzamelden ons aan dek en volgden hun spookachtige dans. De lichtschijnsels op hun ruggen toonden aan dat de beesten groter waren dan olifanten; maar het waren geen walvissen, want ze kwamen niet naar de oppervlakte om adem te halen. Ze besteedden geen aandacht aan het licht, dat wij op het water lieten kaatsen om hun naar de oppervlakte te lokken en, zoals het echte monsters en geesten betaamt, zonken ze weg in de diepte toen de dag begon aan te breken.

De enige mogelijke verklaring van dit geheim werd ons voorgesteld

door een bezoek, dat wij anderhalve dag later midden op de dag kregen. Wij dreven op een rustige bries voort. Omstreeks het middaguur hoorden we een wilde schreeuw en wij dromden allen bijeen om te zien wat er aan de hand was.

Knut had daar op zijn gemak zijn broek in de zee gewassen toen hij, even opkijkende, recht in het grootste en afschuwelijkste gezicht keek, dat een onzer ooit tevoren gezien had. Het was het gezicht van een werkelijk zeemonster, ongelooflijk groot en verschrikkelijk. De kop was breed en plat als van een pad, met twee kleine oogjes pal op de zijden en een nijptangachtige muil, die zo'n meter of anderhalf groot was met lange baarden in de hoeken. Achter de kop was een enorm lichaam dat in een lange, dunne staart uitliep met een toegepunte vin rechtstandig omhoog, waaruit wij konden afleiden dat we niet te doen hadden met een of andere walvissoort. 't Lichaam leek bruinachtig in het water, maar zowel kop als lichaam waren overdekt met kleine, witte vlekken. Dit monster kwam langzaam, lui-zwemmend achter ons aan. Het grinnikte als een bulldog en kwispelde ook nog vriendelijk met z'n staart. Het was zo volkomen fantastisch, dat we dachten dat we allemaal gek waren geworden. Zelfs Walt Disney zou niet in staat zijn een zeemonster te verzinnen, dat je haren zó ten berge deed rijzen. Dit beest was zo groot, dat wanneer het in kringen om ons heen begon te zwemmen, zijn kop reeds aan de ene zijde van het vlot te zien was wanneer zijn staart nog aan de andere kant uitstak. En het deed zo grotesk aan wanneer het compleet zichtbaar was, dat we krom lagen van de lach ofschoon wij beseften, dat het ons vlot tot splinters uit elkaar kon slaan wanneer het ons zou aanvallen."

"Van het begin af waren haaien een bijna dagelijkse verschijning. Meestal zochten ze een plaats in het zog, pal achter het roer en daar lagen ze dan geluidloos, af en toe traag hun staart bewegend om gelijke gang met het vlot te houden. Het grijsblauwe lichaam van de haai leek pal onder het watervlak altijd bruinachtig in het zonlicht en het wiegde op en neer met de beweging van het water, zodat de driehoekige vin altijd dreigend boven de zee-oppervlakte uitstak.

In het begin hadden wij behoorlijk respect voor die geweldige bundels stalen spieren met hun kleine, groene katten-oogjes en de enorme kaken. Als de man aan het roer alarm sloeg, sprongen we allemaal toe met harpoenen en kapmessen, maar al spoedig

ontdekten we dat de messen als spaghetti omkrulden wanneer ze de schuurpapierachtige huid troffen en de harpoenen braken af en alles wat we ermee bereikten was een ongeloflijke herrie in het kokende water.

Wij hebben nooit het respect verloren voor de scheermes-achtig scherpe tanden die doorlopend in hinderlaag lagen voor alles wat maar overboord kwam, maar zo langzamerhand leerden we afdoender manieren om die onprettige wezens op hun nummer te zetten. Vaak bonden we een stuk vis of een zakje met etensrestanten aan een lijn en juist als de haai zijn kaken daar omheen wilde sluiten, trokken we de lijn in. De verlakte haai zwom nog even aan met een onnavolgbaar stomme, geduldige uitdrukking op z'n kop en opende weer de kaken voor de volgende hap, die telkens uit zijn muil werd weggesleurd. Het eindigde ermee, dat de haai als een bedelende hond omhoog sprong naar het voedsel dat boven zijn neus bungelde.

Dan gaf hij 't maar op en keerde rustig terug en bij deze wending kwam zijn staart boven het wateroppervlak. Het trekken aan de staart van dieren wordt beschouwd als een schunnige sport, maar dat kan zo zijn omdat nog niemand dat geprobeerd heeft bij een haai. Juist in het laatste deel van de haaienstaart is een inkeping die er om geen andere reden kan voorkomen dan om je een stevige greep om die staart te veroorloven. Hem daar te pakken nemend gaven we een stevige ruk en voordat de haai snapte wat er aan de gang was, hadden we al zoveel van zijn staart als we maar te pakken konden krijgen, over de stammen van het vlot getrokken. Na een paar desperate rukken werd de verraste haai versuft en apathisch en tenslotte zelfs helemaal verlamd, omdat de losse maag 'm naar de kop zakte. Wij hebben echter nooit de helft van het enorme lichaam binnenboord getrokken, of de haai ontwaakte en beet met woeste bewegingen om zich heen. Alles wat we dan te doen hadden was uit de buurt te blijven van zijn muil, totdat de haai voor de laatste maal zijn staart had bewogen en de kaken dichtgemept."

"Als de zee niet al te ruw was gingen we er vaak in onze rubberboot op uit om foto's van het vlot te maken. Ik zal nooit de krankzinnige indruk vergeten die het de eerste keer op ons maakte toen we zo van een afstand ons vlot zagen drijven. Het leek precies op zo'n oude Viking-schuit die daar hulpeloos voortdreef op de oneindige zee.

't Was altijd een gok met de rub-

berboot er op uit te gaan, hoewel we nooit te ver weg gingen; als de windkracht en de zee sneller waren dan we dachten moesten we voor ons leven roeien om het vlot weer in te halen. De Kon-Tiki kon nooit stoppen en wachten of omkeren en terugkomen. Wanneer dus iets of iemand overboord ging, dan was er geen sprake van redding. Een onvoorzichtige stap, één ondoordachte beweging, kon ons het leven kosten.

Op een dag was Herman bezig de windkracht op te meten, toen plotseling Torstein's slaapzak overboord ging. Herman probeerde de zak nog te grijpen, nam een lange stap en viel overboord. Wij hoorden een zwakke schreeuw om hulp temidden van het rumoer van de golven en zagen Herman's hoofd en een krankzinnig zwaaiende arm. Torstein en ik ontdekten hem 't eerst en we werden koud van angst.

Herman was een zeer goede zwemmer en we hadden nog hoop dat hij het zou klaarspelen het vlot te bereiken voordat het te laat werd. Maar toen hij op één hoogte kwam met het vlot, dreef hij er iets te ver van weg en zijn wanhopige greep miste de balken. Zijn laatste hoop was het roerblad te kunnen bereiken maar zijn handen gleden er op uit. En daar lag hij precies op de plaats waarvan de ervaring ons had geleerd, dat het onmogelijk was om nog hulp te verlenen. De wind was zo sterk, dat, toen de reddingsgordel werd uitgeworpen, deze gewoon werd teruggeblazen op het vlot. En voortdurend vergrootte de afstand tussen ons en de drenkeling.

Toen zagen we opeens Knut in zee duiken. Hij had de reddingsgordel in één hand en zwom met de andere naar Herman. Telkens wanneer Herman's hoofd op een golf verscheen, verdween dat van Knut en wanneer diens hoofd weer opdook, was dat van Herman verdwenen. Maar wij zagen dat ze elkaar naderden. En toen waren ze bij elkaar, ze klampten zich beide met één hand aan de gordel vast en zwommen uit alle macht naar het vlot. Wij namen alle vier de lijn in handen en trokken op leven en dood, onze blikken strak gevestigd op het donkere voorwerp, dat achter de twee mannen op de golven te zien was. Alleen Herman wist op dat ogenblik dat 't niet het een of ander zeemonster was maar een slip van Torstein's slaapzak. Maar direct nadat de twee mannen veilig en wel aan boord waren gesleurd, zagen we dat de slaapzak plotseling verdween. Wat het ook geweest moge zijn dat het wegtrok naar de diepte, het had juist een betere prooi gemist."

AASGIEREN en ZELFRESPECT

Wij herinneren ons dr Hjalmar Schacht uit de hongerjaren van ons land. Wij herinneren ons tevens hoe dit economisch kopstuk nauwelijks twee jaar geleden door de Indonesische regering uitgenodigd werd een bezoek aan het land te brengen en „volkomen onbevooroordeeld” zijn visie te geven op de gang van zaken alsmede zijn advies uit te brengen voor de economische toekomstmogelijkheden.

Hjalmar Schacht is na Duitsland's capitulatie weliswaar door ons land schoon-„gezuiverd”, maar het is daarom toch wel zaak om hier te memoreren dat het rapport, dat hij naar aanleiding van zijn „onbevooroordeelde” waarnemingen in Indonesië uitbracht, inderdaad gewag maakte van de chaotische toestand die er heerste, doch daarnevens op uiterst geraffineerde wijze de Nederlanders een trap nagaf.

BLIJKBAAR geïnspireerd door dit rapport heeft het vooraanstaande Duitse weekblad „Der Spiegel” in een artikel, dat „*Inseln unter dem Sturm*” getiteld was, dr Schacht huldetoond voor de door hem „volkomen belangeloos bewezen diensten aan Indonesië” en daar tevens van gebruik gemaakt om het Nederlandse bewind over dat voormalige overzeese gebiedsdeel te hekelen.

Lezen wij bijvoorbeeld:

„Die Herrschaft des Mijnheers verbaute jahrhundertlang den 65 Millionen Indonesiern den sozialen Aufstieg. Intelligenz unter den Malaien war den Holländern verdächtig.”

Hetwelk zo vrij vertaald mogelijk neerkomt op: De leiding van „Mijnheer” voorkwam eeuwenlang de sociale bewustwording van 65 miljoen Indonesiërs. Intelligentie onder de Maleiers beschouwden de Hollanders als verdacht.”

En verder wordt gesteld dat door de komst der Japanners „verloren die mijnheers endgültig ihr Gesicht in Indonesien”, terwijl omtrent de ietwat eigenaardige en losbandige voorstelling, die de Indonesiërs hebben omtrent het begrip „vrijheid” gezegd wordt: „Aber da dan indonesische Volk von der Freiheit die Vorstellung hatte, dass sei eine Freiheit von Arbeit sei end jetzt feststellen muss dass es noch härter arbeiten soll als unter den im groszen und ganzen sehr tätigen Mijnheers, wurden viele eben kommunisten”, hetwelk zowat neerkomt op: „maar omdat het Indonesische volk zich de vrijheid voorstelde als verlost te zijn van alle werk en nu tot de ontdek-

king moet komen, dat het nog veel harder moet werken dan onder de over het algemeen zeer daadkrachtige Mijnheers, werden velen zelfs communisten.”

En wij maar in onze domme kortzichtigheid denken, dat het communisme in Indonesië zijn kansen waarneemt, omdat een waarlijk Gezag en een betrouwbaar, voor zijn taak berekend machtsapparaat ontbreken!

Maar we zijn er nog niet:

„Da Deutschland nicht mit kolonialen Hypotheken belastet ist, schätzen die Indonesier die deutsche Kaufleute als angenehme Geschäftsfreunde. Auf die Deutschen fällt nicht der Verdacht, ihren Partner imperialistisch schlucken zu wollen”, reden waarom „die Indonesier Schacht riefen”

Begrijp toch goed: omdat dat beste Duitsland niet besmet is met een koloniale geest, aanvaarden de Indonesiërs de Duitse zakenlieden als mieterse vrienden om zaken mee te doen. De Duitsers worden er niet van verdacht hun partner op imperialistische wijze te willen uitpersen, vandaar dus dat de Indonesiërs dr Schacht riepen.

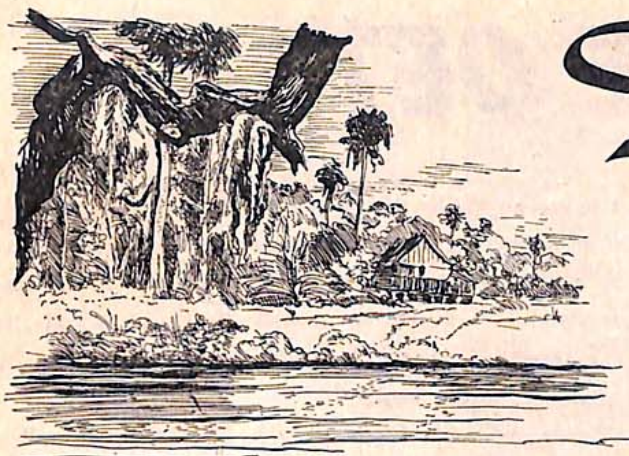
En voor wie het nog niet duidelijk genoeg is: een Duitse gezant te Djakarta is „dort wichtiger als ein Botschafter in London”, wat zoveel wil zeggen als dat de band (o! helemaal belangeloos hoor, en met de beste bedoelingen!) met Indonesië officieel zo nauw mogelijk moet worden toegesloten, nog sterker dan met Engeland.

Wel, of wij het maar voor gezegd willen houden door de Duitsers! En

waarlijk, ondanks de knipseldiensten van onze onvolprezen Regerings Voorlichtingsdienst, is tot dusver enig protest van onze regering tegen deze schunnige Duitse afkrakerij uitgebleven. Daar kunnen natuurlijk twee redenen voor zijn: ofwel dit soort „voorlichting” ligt precies in de lijn van de door talrijke Nederlandse progressieven tot waarheid verheven leugen, — of onze regering heeft Duitsland weer als afzetgebied voor de eigen industrie, nijverheid, landbouw en veeteelt op het oog. Wat dit laatste betreft voorspellen wij een even grote teleurstelling, als de soortgelijke speculatie op de economische mogelijkheden in het onafhankelijke Indonesië heeft opgeleverd.

Ons commentaar is slechts: arm, weerloos Indonesië . . . dat wij aan eigen lot overlieten als een kostbaar cadaver voor aasgieren en hyena's. Duitsland, de verliezer van een oorlog-op-leven-en-dood aast er op. En de andere verliezer, Japan, in feite overwinnaar dank zij ook Amerika, heeft reeds de eerste economische tentakels uitgeslagen naar de begeerlijke archipel en geeft tevens onomwonden blijk hoezeer 't het huidige Nederland veracht als een krankzinnig-geworden doetje, dat maar met zich sollen laat om derwille van een aalmoes: bij het verlaten van generaal Ridgeway werd de Nederlandse ambassadeur te Tokyo, naar internationale maatstaf belangrijker dan attachés en chargés d'affaires, achter deze hoogwaardigheidsbekleders van andere landen opgesteld. Een vernedrend gebaar, dat door deze Nederlandse regeringsfiguur, onder tandengeknars der aanwezige Nederlandse officieren, nog stilzwijgend werd geaccepteerd ook.

Men beschouwe dit artikel niet als een negatieve afkrakerij van een regeringshouding, doch als een bekendmaking aan ons volk, hoe ver ons zelfrespect reeds is afgegleden in de bodemloze put van de materialistische belangenpolitiek. Wat wij tegenover dit denigrerende gebaar van een vooraanstaand Duits blad en van de Japanse regering verwachten, — is een duidelijk en scherp protest van onze regering. Alleen daarmee kunnen wij ons prestige op internationaal niveau redden . . . niet door te zwijgen!

De West

Degenen, die allerlei spannende avonturen en interessante gegevens omtrent Suriname verwacht hadden, zijn tot nu toe bedrogen uitgekomen. Dit relaas mag dan misschien erg droog en oninteressant lijken, het is absoluut nodig de schijnwerper eerst te richten op alle onderdelen afzonderlijk van de wel zeldzaam heterogene bevolking van Suriname, wil men enigszins een idee krijgen van samenleving in zijn geheel van dat land.

IV. NEDERLANDSE BOEREN

Naast de grotere groepen in Suriname, als door mij besproken in de vorige artikels, vinden we nog de kleinere, voornamelijk de groepen van de Joden, Libanezen, Portugezen, Syriërs en de gemeenschap van de nakomelingen van Nederlandse Boeren in Suriname.

Deze groepen hebben één ding gemeen en dat is, dat zij zich allen even weinig met de Creoolse bevolking assimileren, dus liefst mensen van hun eigen ras trouwen en ook steeds in eigen kring blijven verkeren.

De Joden zijn reeds sinds verschillende generaties in Suriname. Vroeger waren zij er hoofdzakelijk met handelsdoeleinden (in de slaventijd waren velen van hen plantage-eigenaren) maar langzamerhand is daar verandering in gekomen en momenteel beoefenen zij daar de meest uiteenlopende beroepen. Zij zijn over het algemeen genomen begaafd en leveren een niet te verwaarlozen percentage op van de Surinaamse intellectuelen.

De Libanezen enz. drijven in Suriname meestal handel. Hun zaken komen veel overeen met de z.g. Bombay-toko's in de Oost.

De geschiedenis van de Nederlandse Boeren in Suriname begint omstreeks 1841 toen men in Holland plannen maakte voor de z.g. „vrije kolonisatie” in Suriname, omdat men een tekort aan arbeidskrachten vreesde, wanneer de slavernij daar afgeschaft zou worden. Een Hollands predikant ging met enige landbouwers naar Suriname om eens poolshoogte

te nemen. Zij lieten zich neer op de verlaten plantage „Voorzorg” aan de beneden Saramacca, waar in 1845, toen de predikant zelf eigenlijk al twijfelde aan de goede afloop, het eerste schip met 17 gezinnen (104 personen) aankwam.

De getroffen voorbereidingen bleken absoluut onvoldoende; de uitgezochte plaats toch was een broeiest van malaria en andere, toen nog onbekende ziekten. Er waren geen huizen genoeg en er was geen goede watervoorziening. Al gauw braken typhus, dysenterie en andere besmettelijke ziekten uit waaraan velen, ook van de inmiddels aangekomen tweede en derde groep gezinnen, stierven. Van de 384 kolonisten overleefden 11 de epidemieën!!

In de naburige kolonie „Groningen” had men ook enkele gezinnen in de kazerne ondergebracht. Dezen werden niet door ziekten geteisterd, doch gingen al spoedig uit wanhoop over de slechte toestanden en volkomen teleurgesteld weer op de boot naar het vaderland terug. Slechts een paar gezinnen bleven achter. Zij probeerden tezamen met de overgeblevenen van „Voorzorg” in de nabijheid van Paramaribo veeteelt uit te oefenen. Het lukte vrij goed, mede dank zij de hulp van de toenmalige Gouverneur van Raders. Het ging steeds beter en thans hebben de nakomelingen van deze pioniers allen welvarende landbouw- en veeteeltbedrijven.

Nu we dus zo'n beetje op de hoogte zijn van de verschillende bevolkingsgroepen van Suriname, zou

het interessant zijn eens uit te maken welke nu eigenlijk de meest „Surinaamse” is. Ik zei het reeds in mijn eerste artikelje: er zijn in Suriname op het ogenblik machten aan het werk, die alles op alles zetten om Suriname tot een „vrij” land te maken. Hun leuze is „Suriname voor de Surinamers”. Dat klinkt allemaal prachtig, maar: wie is „Surinamer”? In de eerste plaats natuurlijk de Indiaan, maar verder . . . Alleen op cultureel gebied reeds is er tussen al die gescheiden groepen een kloof en om die te overbruggen zal men toch een paar tientallen jaren nodig hebben. Maar, als een wijze schoenmaker zal ik mij echter bij mijn leest houden en afwachten . . .

Carla Schulz-Schliessler

Foto Chin A Moei

GEDENKSTEEN
voor de Nederlandse boeren te
„Groningen” (Saramacca)

ERF IN DE OETAN

In een onzer vorige nummers hebben wij een artikel gepubliceerd onder de titel „HUIS IN DE OETAN“, waarin wij een lans braken voor het idee van ons lid Ir Koops Dekker om uit plaatselijk verkrijgbaar materiaal semi-permanente bungalows in Nieuw-Guinea op te zetten. Dit plan biedt tweeërlei voordeel: enerzijds zou daardoor een einde komen aan de wantoestand, dat thans tegen hoge kosten pre-fabricated huizen uit Europa worden geïmporteerd, waarvan het daarin bewerkte hout notabene afkomstig is uit Finland (terwijl Nieuw-Guinea naar alle horisonten letterlijk overdekt is met hout!), — anderzijds zou de openlegging van Nieuw-Guinea daarmee zeer gebaat zijn aangezien deze thans tegengehouden wordt door het tekort aan woonruimte. Dit laatste, zeer onbegrijpelijke regeringsstandpunt, namelijk geen mensen

uit te sturen zonder dat zij een bewijs kunnen overleggen dat zij ginds over woonruimte beschikken, — is overigens één onzer sterkste grieven tegen het huidige beleid. Immers, waar ter wereld en in welke facet der historie, is de exploitatie van een land afhankelijk gesteld van de woonruimte in dat land?

Maar goed, er is het nodige van gezegd en wij zullen op het door ons behandelde thema voortgaan.

Het ging er namelijk om, dat wij voorstelden dat de pioniergezinnen, overgekomen nadat de man in coöperatief verband woon- en terreinruimte heeft gewonnen, in staat moesten zijn in eigen levensonderhoud te voorzien. Ook voor dit project heeft Ir Koops Dekker, beschikkende over een schat van ervaringen, de noodzakelijke richtlijnen vastgesteld, die wij graag hierbij weergeven.

HET ERF, dat door de coöperatie van de groep vooruitgezonden pioniers, met behulp van mechanische hulpmiddelen veroverd moet zijn op het oerbos, — moet voldoen aan bepaalde eisen. Immers, het is de bedoeling dat vrouw en kinderen direct na aankomst ter plaatse in staat moeten zijn het erf te bewerken en daaruit de noodzakelijke levensbehoeften voor het gezin te winnen.

Aan zo'n erf moet dan de eis gesteld kunnen worden, dat dit de kolonist en zijn gezin geheel kan voeden, zonder dat 't al te veel werk vergt. Over het algemeen wordt zo'n erf eerder veel te groot geprojecteerd dan te klein. In Nieuw-Guinea, vooral in de uitgekozen, vruchtbare kolonisatiegebieden, groeit alles veel harder dan in Nederland. Dit geldt niet alleen voor de groenten en andere voedingsgewassen, maar vooral ook voor het onkruid. En als het erf te groot is of te onoordeelkundig ingedeeld, gaat een groot deel van de werkkraft en tijd van de kolonist uitsluitend zitten in het onderhoud van het erf.

Het is een gebiedende eis, dat het erf zó klein is en zó goed ingedeeld, dat het ruim voldoende voedsel oplevert voor het gezin en de huis-

dieren, inclusief varkens, kippen, ander pluimvee en ev. geiten, terwijl daarnaast het onderhoud zó licht is, dat het werk aan het erf desnoods geschieden kan na afloop van het andere pionierswerk. Of, naar gelang de omstandigheden, dat dit werk gedaan kan worden door vrouw en kinderen van de kolonist, zodat deze zijn handen kan vrijhouden voor ander werk. Deze stelling wordt natuurlijk geponeerd met uitsluiting van het zwaardere terreinwerk, zoals het ploegen en spitten van het erf, dat alleen door de kolonist-zelf kan worden uitgevoerd.

Op indeling en bewerking van het erf gaan wij even dieper in, het hóórt bij ons project: Voor een groententuin wordt in Nederland gerekend op een oppervlakte van 400 vierkante meter (zonder de paden) voor een gezin van vier personen. Maar in de tropen, waar geen winter is, kan naar de praktijk heeft uitgewezen, volstaan worden met een belangrijk kleiner areaal.

Hierbij geven wij de schetskaart van de gemiddelde indeling van het erf van een pioniersgezin in Nieuw-Guinea, welk erf is geschat op een breedte van 50 meter met een diepte van ongeveer 70 meter,

een oppervlak immers (en dat is belangrijk) dat niet zó groot is, of vrouw en ev. kinderen kunnen het onkruid met de schop er onder houden (niet trekken!!) en zeer zeker ruim voldoende om de noodzakelijke voedingsgewassen te kweken, die gezin, pluimvee en geiten „self-supporting“ kunnen maken op voedselgebied.

Op de schets staan verschillende vruchtbomen aangegeven zoals djamboe-, sirikaja-, kates-(papaja-) en djeroek-(citrus-) soorten, maar de kolonist kan deze indeling en keuze natuurlijk wijzigen naar eigen keuze of smaak en naar de geschiktheid van grond en klimaat. Behalve de op de schets aangegeven vruchtsoorten kan nog een keuze worden gemaakt uit verschillende andere citrussoorten zoals djeroek keprok, djeroek Bali, grapefruit, en voorts uit de navolgende vruchtbomen: manggistan, djamboe bol, doekoe, langsep, doerian, sawoh e.a.

Vruchtbomen en heesters als advocaat, terong blanda, aardbeien enz. hebben een frisser klimaat nodig dan heerst in de thans aangewezen kolonisatiegebieden.

Pisangs (bananen) en kates (papaja) zijn van bijzonder groot belang omdat deze zo vlug en rijkelijk

vrucht dragen en zeer gezond en voedzaam zijn. En wanneer voorts de kippenren onder de bomgaard gemaakt wordt, zorgen de kippen zowel voor de schoonmaak van dat erfgedeelte als voor de bemesting van de grond.

Hoe groot het terreingedeelte moet zijn dat beplant dient te worden met djagoeng (mais), zoete aardappelen en andere voedingsgewassen, hangt helemaal af van de vruchtbaarheid van de ontgonnen grond en van de behoefte aan bijvoeding van varkens en pluimvee. Wel dient wisselbouw te worden toegepast met katjang tanah, soyabonen (bijzonder voedzaam, gezond en geschikt voor de bereiding van ketjap) enz.

De kolonist moet vooral zeer goed en geselecteerd zaadgewas gebruiken, aangezien hij voor de verdere bouw-jaren afhankelijk zal worden van het teelgoed, dat opgebracht wordt door de eerste oogst.

Wij hebben dus in verschillende artikelen de duchtig uitgebalanceerde richtlijnen gegeven, volgens welke o.i. een proef-kolonisatie op coöperatieve basis dient geëntameerd te worden. Wij herhalen nogmaals met klèm, hoezeer dit standpunt ook moge indruisen tegen die van verschillende Nieuw-Guinea-verenigingen in ons land, — dat wij met de regering zeer gekant zijn tegen een massale en onvoorbereide transmigratie naar Nieuw-Guinea. Zulk een transmigratie, als indertijd plaats vond vanuit Indië (lukraak en speculerend op „nou ja,

Ook zij zijn er van afhankelijk, of Nederland in staat zal zijn Nieuw-Guinea „self-supporting” te maken op voedselgebied. Kijk's in die ogen en als je je handen voelt jeuken om aan te pakken, dan ben je onze man!

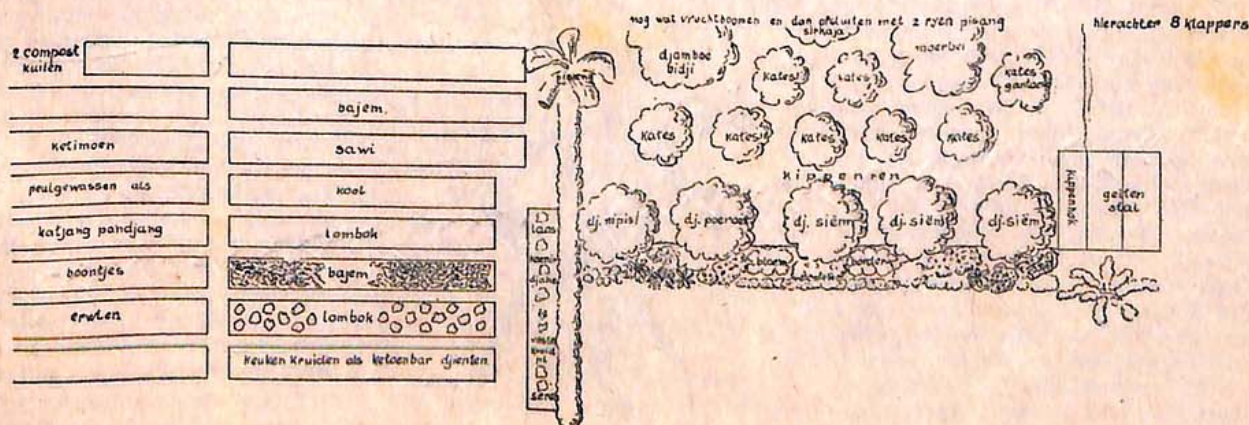
komt wel goed”) is gedoemd uit te lopen op een schrikkelijk drama dat betaald wordt met de teleurstelling, de levens en het kapitaal van honderden aspirant-kolonisten. Wij dienen uit de duurbetaalde ervaringen een kostbare les te trekken.

Wel, . . . die lessen zijn geleerd en vastgelegd in de projecten, die wij in de verschillende artikelen van ons orgaan hebben vastgelegd. Deze projecten bij elkaar zullen, in onder-

ling overleg van verschillende Nieuw-Guinea-experts en -adviseurs, worden vastgelegd in een zorgvuldig uitgebalanceerd plan dat wij, zodra de tijd daartoe rijp is, zullen uitvoeren met een vrijwilligersploeg uit ons Legioen. Wij zijn er van overtuigd, dat wij, bouwende op ons rotsvast vertrouwen op geest en moreel in dit Legioen, regering en volk een duidelijk bewijs kunnen leveren dat het anders kan dan de erbarmelijke, schrikwekkende reeks van mislukkingen op dit gebied ons thans vertelt.

De openlegging van Nieuw-Guinea kan onmogelijk langer uitgesteld worden; het is een kwestie van levensbelang geworden voor de paar duizend landgenoten, die ons voorgingen en voor de één miljoen zielen van de autochtone bevolking. Zij allen zijn, wat betreft de voeding, thans geheel afhankelijk van de aanvoer uit gebieden overzee. Mochten door een onverhoopt derde wereldoorlog in het Verre Oosten de zee-wegen afgesneden worden, dan zal die bevolking reddeloos overgeleverd zijn aan hongersnood, tenzij men er in slaagt deze bevolking zo spoedig mogelijk onafhankelijk te maken op voedselgebied.

Het zij echter, om misverstanden te voorkomen, gezegd dat de thans gegeven adviezen uitsluitend mogelijk zijn geweest door de ervaringen, de mislukkingen en triomfen van hen, die ons voorgingen naar het bos- en moerasland van Nieuw-Guinea. Aan hen onze eerbiedige hulde en welgemeende dank!

De MENS Papoea

Wij hebben reeds verschillende keren de belangstelling gevraagd voor Eric Lundquist's „PAPOEA'S WAREN MIJN MAKERS", een zeldzaam zuivere spiegel waarin wij de Mens Papoea kunnen bezien. Vooral in deze jaren van erbarmelijke koehandel, van absolute miskenning van de essentie der menselijke waardigheid is het goed en dringend noodzakelijk, dat wij de MENS leren zien en begrijpen. Opdat het Nederlandse volk zich eindelijk zijn hoge verantwoordelijkheid ten aanzien van de Papoea's bewust worde, de gevaarlijke impasse doorbreekt en welbewust de roeping van Nederland in Nieuw-Guinea's wildernissen gehoorzaamt.

Hieronder nemen wij twee fragmenten over uit genoemd boek. Zij tekenen ons die Mens ten voeten uit, niet als het tawar-object achter de groene conferentietafel, doch als het schepsel Gods, enerzijds nog levend in zijn eigen paradijs, anderzijds in de diepe schaduw van verloren eeuwen.

„DAAR HEB IK juist een kroonduif vlak voor me. De hoge, doorzichtige kroon met haar glans van paarlmoer schemert in het duister van de rimboe. Ik kan de robijnrode randen om haar zwarte ogen zien, die onzeker naar me kijken zonder me te zien.

Nu ritselt er ook iets achter me. Het is zeker de echtgenoot van de duif, want ik kan niet aannemen dat Paulus zoveel rumoer zou maken. Ik durf mijn hoofd niet omdraaien om te kijken. De beweging zou haar ogenblikkelijk verschrikken en meteen zou de hele jungle weerklinken van klappende wieken en schelle waarschuwingsskreten. Ik geniet van het schone schouwspel en ben blij dat ik niet behoef te schieten op de mooiste vogel van het bos. Zeker is de pauze in de teakwouden van Java schoner, om niet te spreken van de prachtige Argusfazant in de wildernissen van Borneo, maar geen vogel is zo de belichaming van de typisch duistere, zeldzame schoonheid van het oerwoud als de kroonduif met haar paarlmoeren glans.

Plotseling laat de duif achter mij zijn klankvolle lokroep horen. De duif voor me, die juist in het struikgewas wilde verdwijnen, blijft staan en luistert als verwonderd naar de liefdesverklaring. Zij staat een minuut doodstil en weer klinkt de diepe loktoon door het bos. Nu loopt ze regelrecht op mij af. Op slechts twee meter afstand blijft ze weer staan om mij met stille verbazing te bekijken. Een kleine zonnestraal sijpelt door het bladerdak en valt op haar kroon, die dadelijk vlamt als een auerool. Zij doet nog een stap naar voren en heel haar vedertooi krijgt een bewegelijke, schitterende glans: een parel op de schaduwrijke, duistere bodem van de jungle-oceaan.

Mijn door modder bevuild lichaam schijnt ze niet op te merken, maar mijn gezicht met de glanzende ogen

onderscheidt ze wel. Misschien vermoedt ze gevaar, want plotseling draait zij zich geheel om en loopt licht weg totdat ze verdwenen is tussen de struiken. Maar geen alarm van klappende wieken. Nu draai ik behoedzaam mijn hoofd om, ik wil zien of ik een glimp kan opvangen van de duif, die achter mijn rug zijn lokroep heeft doen horen. Maar daar zit alleen Paulus met een grijns van oor tot oor. Hij heeft zijn liefde verklaard aan de bosprinses in haar eigen taal.

Met voortdurende onderbrekingen wordt de sluiptocht voortgezet. Ik maak nu allang geen rumoer meer. Wanneer een boshaan kraait in onze nabijheid, kan Paulus niet nalaten te antwoorden. De haan schreeuwt kwaad en dapper terug en komt naar ons toe. Paulus kakelt als een kip en tikt tegelijkertijd met de toppen van zijn vingers op zijn borstbeen. Ik weet niet wat het tikken moet betekenen, maar de haan komt als op bestelling, en wij blijven rustig zitten wachten totdat hij teleurgesteld weer weggaat."

„MIJN LEVENDIGSTE herinnering aan Aindoea zal blijven 't beeld van de terugkomst der vrouwen zoals ze avond aan avond met de vangst van de dag aankwamen bij de plaats waar de boten meren. Pastoor Tillemans' bezoek en het neusdoorboringsfeest in Oemar hadden alle inwoners van het dorp uit het sagomoeras naar huis gelokt, zodat er de laatste dagen van mijn verblijf heel wat drukte was. Vroeg in de morgen begaven de vrouwen zich in haar boten op weg naar het mangrove-moeras. Vijf tot tien vrouwen in elke boot, terwijl de mannen rustig thuis bleven slapen, roken, zingen en kletsen in het roemah-pemali.

Wanneer tegen de avond de zon vlak boven de boomkruinen stond, was het slaan van de pagaaien tegen de boorden te horen en weldra kwam de eerste boot terug. Zij stootte tegen de oever en de vrouwen sprongen er uit, zwiggend, weerzinwekkend lelijk met hun hangende borsten en kwabbelende buiken, bevuild met modder en stinkend naar zweet en moeras. Vermoeid pakten ze de boot en trokken hem hoger op het land. Daarna werd de vangst uitgeladen en in manden van palmbblaren op gebogen ruggen naar het dorp gedragen. Het waren mosselen, krabben, paalwormen, kleine vissoorten en wat vruchten.

Een oude, geheel verschrompelde man zat steevast aan de oever op de thuiskomst van de vrouwen te wachten. Hij zag er zo oud uit, dat ik niet kon begrijpen hoe hij nog leefde in dit wilde land, dat alleen voor sterken en strijdbaren schijnt te zijn. Zijn huid hing grauwwaardig en verdroogd in rimpels en plooiën om zijn bottig, uitgemergeld lijf. Zijn kroeshaar was geheel wit en zijn mond tandeloos. Roerloos, zonder een woord te zeggen, zat hij daar te wachten. Maar wanneer de vrouwen kwamen, kreeg hij het ene pakje paalwormen na het andere. Zijn bevende oude handen vouwden begerig de blaren van het pakje open, zijn gerimpelde, klauwachtige vingers graaiden in de kringelende witte wormen en stuk voor stuk verdwenen ze in zijn wijde tandeloze mond. Wanneer de laatste boot binnen kwam, strompelde de oude man naar het dorp terug, voldaan en tevreden dat hij zich weer had volgestopt met de grootste lekkernij die het moeras biedt.

Zodra de vrouwen thuis waren, moesten ze hout bijeen slepen, vuur

aanmaken en sago branden voor hun heren en meesters. Een gedeelte van de vangst uit het moeras werd ge-roosterd boven de vlammen, een ander deel werd rauw verslonden. De vuren werden gestookt in kuilen in het fijne zand. Wanneer de magen gevuld waren, werd er wat gezongen en daarna strekte men zich tevreden uit om te slapen op dezelfde plek waar men had zitten eten.

Het leek wel alsof de vrouwen de slavinnen van de mannen waren en zich half dood moesten werken voor hun meesters. Ik hoorde zelfs eens een van mijn Papoea's zeggen dat een man ook wel gek zou zijn als hij zijn vrouw, voor wie hij zoveel had moeten betalen, niet flink aan het werk zou zetten. Maar volgens pastoor Tillemann heeft tenslotte toch de vrouw het meest te zeggen in het gezin. De man is totaal afhankelijk van zijn wederhelft. Een Papoea leeft in de eerste plaats om te eten

en zonder vrouw is het met het eten niets gedaan. Zij immers moet de sago bereiden, zij moet de dagelijkse bijgerechten uit moeras en rimboe halen. Het enige wat een man kan bijdragen is wat vlees. Van zijn afhankelijkheid van de vrouw is hij zich ten volle bewust. Eigenlijk schaamt hij zich er over en daarom doet hij graag alsof zijn vrouw zijn slavin is en misschien heeft hij ook daarom zijn roemah-pemali gebouwd, om toch maar een plekje op aarde te hebben waar hij zich superieur kan voelen door zijn vrouw de toegang te verbieden.

Ik heb ook gezien hoe sommigen van mijn mannen, nadat ik met hen had afgerekend en zij de dingen hadden gekozen die zij wilden hebben, even later terugkwamen met een bijl of een parang om die te ruilen tegen een lap stof. Het was op bevel van hun diverse stamhoofden dat ze meer lappen goed moesten halen. Ze had-

den te veel aan zichzelf gedacht en te weinig aan haar, die voor hen werkten en baarden.

Men mag echter de mannen niet te hard vallen voor hun uitgesproken luiheid en hun merkwaardig vermogen de dag te laten verlopen zonder een vinger uit te steken. Ook de mannen hebben hun plicht te vervullen, die deze laatste jaren echter niet meer zo sterk naar voren komt. Hij is nl. de verdediger van het gezin en van de gemeenschap. Hij mag geen ander werk doen, om altijd klaar te kunnen staan om roofzuchtige naburen te bestrijden en om zelf op roof en moord te kunnen uittrekken tegen de bergstammen. Enkele jaren geleden nog was deze strijdersplicht van de man van grote betekenis voor het zijn of niet-zijn van de gemeenschap en pas in de allerlaatste tijd heeft de kompanie hem zonder zijn goedvinden beroofd van de plicht en het genoegen zijn vrouw en kinderen te beschermen."

De Stem der Papoea's :

ALS EEN LEIDER van het Papoease volk wil ik be-kennen, dat mijn volk niet een gemakkelijk volk is. Ieder volk, omdat het nu eenmaal bestaat uit mensen, heeft zijn tekortkomingen en fouten. Mijn volk geeft zich niet gemakkelijk over aan moderne invloeden wanneer het zelf nog niet het nut van die moderne beschaving inziet. Velen leven nog steeds naar de traditie der voorvaders, dus naar de inzichten van het stenen tijdperk, dat Europa reeds honderden jaren geleden verliet. Zij menen, dat de wereld waarin zij leven de schoonste is; dat daarbuiten niet zo'n schone wereld te vinden is. Wat tot voedsel en tot kleding diende van hun voorouders, wordt ook als voedsel en kleding gebruikt door het nageslacht. Niets heeft men te maken met de wereld daarbuiten. In het kort, zij leven zoals hun voorouders leefden, als leefden die in het paradijs.

Is dit Nederlands kolonialisme? En zo niet, moet Nederland hen dan maar in deze toestand laten?

Al willen Nederland, Australië, Indonesia of Amerika ook miljoenen guldens daarheen werpen, om hen te helpen, zij zullen er niet in het minst door worden opgeschrikt. En dat niet door de schuld van Nederland, Australië, Indonesia of Amerika, doch door de traagheid van het Papoease volk zelf. Dat beschouwt dit alles slechts als iets vreemds, niet als iets concreets.

Veelal is het moeilijk eigen tekortkomingen te kennen en te erkennen. Des te meer, omdat Nieuw-Guinea door de Nederlandse Regering wordt bestuurd, zullen velen vooral Nederland de schuld geven, hetzij van achter een schrijftafel of vanuit een ander werelddeel.

Dergelijke mensen mogen naar Nieuw-Guinea komen en er zelf getuige van zijn, en zelf proberen contact op te nemen met die Papoea's. Maar laten zij dan niet op de vlucht slaan, als ze in een stortbui van pijlen terecht-komen. Echter, wanneer aan de andere kant, omdat het nu eenmaal moet, Nederland de Papoea's zou dwingen de schaamlap van boomschors, de pijl en boog, de stenen bijl weg te doen, en dat alles plotseling vervangen zou worden door hypermoderne voorwerpen, wat zou er dan

gebeuren? Zou zük een optreden niet koloniaal genoemd moeten worden? Want dan worden immers de Papoea's gedwongen hun eigen cultuur te verwerpen. Zal zo'n methode dan niet een gevaarlijke geestelijke spanning te-weeg brengen, die tenslotte het einde voor de Papoea's zal betekenen?

Neen, de Papoea moet groeien op een grondslag, die totaal verschilt van wat Indonesia wenst. Het heeft geen nut in dit stadium de Papoea te bedelven onder luxe en rijkdom, onder automobielen „made in U.S.A.", of wat dan ook. Zij moeten groeien op een bescheiden en gezonde grondslag, die niet te ver afstaat van de eigen wereld, opdat voorkomen wordt, dat zij tot een cultuur-loos volk worden. Zij moeten worden geholpen en opge-heven om een maatschappij te vormen, die volwaardig in de wereld staat, die ook weet te arbeiden voor de eigen belangen, bovenal in vrede met haar medemensen weet te leven en hulp weet te verlenen in de armoede dezer wereld. In deze richting moet de Papoea worden geleid en dat is nu de plicht geworden van de Nederlanders tegen-over de Papoea's en tegenover de wereld. Zeker, zoals ik boven zeide, dat is een zware en gevaarvolle plicht, maar zij is schoon. Als 70 miljoen mensen door Neder-land geleid konden worden tot zelfstandigheid, zouden dan niet 1 miljoen zielen geleid kunnen worden?

De Papoea's moeten op grondslag van het Christen-dom worden opgevoed. Niet tot Christenen naar het uiterlijke, doch naar het innerlijke. Dat wil niet zeggen, dat het Papoea-volk een heilig volk wordt. Doch het is nodig, dat het Papoea-volk een volk wordt dat in vrede leert leven met alle medemensen en bovendien de waarheid leert kennen. Daarom moeten zij onderwezen worden om de waarachtige God te kennen, Die de Bron van Waarheid is. Mahatma Gandhi heeft gezegd: „Ik vereer alleen de waarheid. De waarheid is als een grote boom, die meer vruchten voortbrengt, naarmate men hem beter behandelt."

De verhouding tussen onze volken in de toekomst zal slechts op deze wijze tot een altijd sterke band worden. Met politiek gedoe zullen wij slechts van elkaar gerukt worden. Doch op een grondslag van geloof in het God-delijke zullen wij beiden sterk staan en niet licht worden gescheiden. Door geen andere macht ter wereld, dan de dood

Nicolaas Jouwé

LEGENDE en WAARHEID

Raymond Pierre Paul Westerling, 33 jaar geleden te Instanboel geboren als de zoon van een Nederlandse vader en een Turkse moeder, is bij zijn leven reeds tot een legende geworden. Na een wilde jeugd vrijwilliger geworden bij de geallieerde strijdkrachten in Wereldoorlog II en na de Duitse capitulatie (eveneens als vrijwilliger) als intelligence-man naar de Pacific gestuurd om er een werkzaam aandeel te hebben in de „bevrijding” van Indonesië, verwierf hij zich in onze gelederen reeds spoedig een bepaalde naam en faam. Wij weten hoe Westerling één der weinigen is geweest die, dermate in een glazen huis gedeponneerd, de consequenties openlijk durfde te dragen van de daden, die hij naar geweten en recht uitvoerde. Hij was een commandant als weinig anderen, de beroedste karweien zelf opknappend en steeds waakzaam voor de belangen van zijn onderhebbers, — doch hij was zacht noch deemoedig, waar het ging om het herstel van het gezag, de essentie voor het weinige geluk, waar de zo bitter-geplaagde bevolking van gindse archipel behoefte aan had toen de storm van de ongewenste revolutie de eilanden teisterde.

Alles bijeen genomen was Westerling de enige der verantwoordelijken, die de wet op de soevereiniteits-overdracht aan de Republiek Indonesia Serikat naar letter en geest uitvoerde: hij formeerde, teneinde de rechten van de deelstaat Pasoendan te beschermen tegen de imperialistische expansiedrang van Djocja, zijn Angkatan Perang Ratu Adil en van toen af verscheen zijn naam op de onverwachtste ogenblikken op de voorpagina's van de wereldpers.

De Turk heeft zijn ervaringen en avonturen vastgelegd in zijn „mémories”, die in Nederland verschenen bij de N.V. Uitgeverij P. Vink. Van deze uitgave ontvingen wij een exemplaar ter recensie. Voor ons bevat het boek

niet veel nieuws. Wij zijn er van overtuigd, dat Westerling nog geheel andere en gedocumenteerde gegevens zou kunnen verstrekken, indien hij daartoe de tijd rijp achtte. Desondanks is het goed, dat het boek ook in ons land verschenen is. Het zou veel recht kunnen zetten van wat thans nog krom is.

Westerling is niet slechts een legende. Hij is een begrip. En voor bepaalde bevooroordeelde groepen in ons volk is dat niet zo'n erg prettig begrip. Men strekt wel eens de beschuldigende vinger „Zuid-Celebes” naar hem en motiveert dit gebaar met verwijzing naar het (zie-jewell) nooit gepubliceerde rapport over de vermeende gebeurtenissen gedurende de zuiveringsacties ginds. Wel, wij geloven niet dat Westerling er enig bezwaar tegen heeft dat dit rapport, maar dan compleet met opdracht en resultaat erbij, gepubliceerd wordt; integendeel, het zou zijn naam te goede komen.

In verband met de te houden conferentie te Malino (Zuid-Celebes) achtte de regering het noodzakelijk, dat in het gebied waar deze besprekingen voor de nieuwe staatsvorm van Indonesië zouden plaats vinden, absolute rust en veiligheid zou heersen. Daartoe werd de „Turk” met zijn befaamde, tigger-achtige commando's derwaarts gedirigeerd met de opdracht: herstel daar binnen de kortst mogelijke tijd de rust.

Hij heeft de opdracht uitgevoerd, niet uitsluitend als getrouw troepencommandant met een dwingende opdracht, doch ook als vriend der Indonesiërs. Van alle gruwel, die „men” zo graag vastkleeft aan de historie „Zuid-Celebes”, blijft er weinig over wanneer „men” onbevooroordeeld kennis neemt van onderstaande fragmenten, die wij als beste aanbeveling voor „Mijn Mémories” hieronder overnemen:

IK HEB al gesproken over het kinderlijke karakter der Indonesiërs, de terroristen met wie ik te maken had niet uitgesloten. Deze eigenschap maakte het soms gemakkelijk hen op een tamelijk doorzichtige manier te ontmaskeren.

Zo moest ik bijvoorbeeld eens een zekere Malik, een bandiet met een bijzonder bloeddorstige reputatie, arresteren. Alle omstandigheden duiden op een moeilijke en gevaarlijke onderneming om een man met zulk een kwaadaardig verleden te pakken te krijgen, zeer zeker als men zou trachten hem met geweld te grijpen. Maar het bleek buitengewoon gemakkelijk te zijn hem in mijn macht te krijgen door middel van een list — en niet eens een bijzonder ingewikkelde list. Om de waarheid te zeggen, liep hij op een wel zeer argeloze wijze in de val.

Ik kende de kampong, waar hij zich verscholen hield, maar ik had er geen idee van hoe de man er uitzag. Ik mocht er in dit geval niet op rekenen dat de andere dorpsbe-

woners er veel voor zouden voelen hem aan te geven, want hij was al te zeer gevreesd.

Daarom had ik het plan opgevat om naar het dorp te gaan, de bewoners bijeen te roepen en hen te ondervragen.

„Ik zoek naar Hamid”, zeide ik hun. „Ik heb instructies om Hamid te arresteren. Wie van jullie is Hamid?”

De dorpsgenoten verzekerden mij, dat er zich geen Hamid onder hen bevond. Dit geloofde ik gaarne — ik zou een beetje uit het veld geslagen zijn geweest, als zij werkelijk met een Hamid voor de dag waren gekomen! Niettemin hield ik mij zeer ongelovig en wendde mij naar de dichtstbijzijnde dorpseling met de vraag: „Ben jij Hamid?” De man ontkende.

„Weet je dat wel heel zeker?” vroeg ik. „Hoe heet je dan?”

Hij noemde zijn naam. Ik keek hem eens strak en achterdochtig aan en wendde mij tot de volgende.

„Hoe is je naam?”

Zo ging ik door met de een na de ander te ondervragen tot ik bij de tiende of zo was gekomen. Toen kreeg ik het antwoord, waar ik op wachtte.

„Ik ben Hamid niet. Mijn naam is Malik.”

Ook deze man keek ik zo wantrouwend mogelijk aan. „Weet je zeker, dat je niet Hamid bent? Ben je werkelijk Malik?”

„Ik zweer het! Vraag het maar aan de anderen! Ze weten allemaal dat ik Malik ben!”

Ik vroeg het aan de anderen en zij bevestigden dat de man vóór mij Malik was.

„Goed zo”, zei ik. „Ik zal me vandaag niet druk maken over Hamid, maar me tevreden stellen met Malik.”

En ik hoefde me er alleen nog maar van te overtuigen, dat deze Malik de Malik was die ik moest hebben, want er zijn duizenden Indonesiërs, die deze naam dragen.

Bij een andere gelegenheid hadden wij succes met een meer direct beroep op het gevoel. Dat was in de

kampong Baru, ongeveer 75 km ten Noorden van Makassar. Het was in deze buurt, dat de gewapende agitators vanuit Java meestal aan land gingen.

Deze keer moest ik trachten de leden op te sporen van een geheime organisatie, die zich de Zwarte Tijger noemde. Zoals gewoonlijk had ik de dorpsgenoten op het marktplein tezamen laten brengen. Ook ditmaal wilde niemand praten. Ik besloot te zien of ik niet iets kon bereiken met een kleine speech.

„Ik ben hier gekomen”, zei ik tot een aantal mannen, die mij zwijgend bleven aanstaren, „om kennis te maken met de zeer dappere mannen van de Zwarte Tijger. Ik weet wat zij gedaan hebben, maar ik wens hen geen kwaad toe. Als zij uit eigen beweging naar voren komen, zullen zij van mij niets te vrezen hebben. Is er hier iemand die kan zeggen, dat ik ooit verzuimd heb een belofte na te komen — of een bedreiging uit te voeren? Neen! Iedereen op het gehele eiland weet, dat hij zowel op mijn woord als op mijn waarschuwingen kan vertrouwen. Wil niemand naar voren treden? Best! Ik geef jullie nog vijf minuten. Daarna zal ik andere maatregelen nemen. Ik ben goed ingelicht en ik weet, dat er hier achtien leden van de Zwarte Tijger zijn. Als zij te laf zijn om voor de dag te komen, zal er geen pardon zijn voor hen. De vijf minuten beginnen nu.”

Ik keek op mijn horloge en wachtte. Een minuut schijnt een lange tijd onder dergelijke omstandigheden. Na een tijdje zei ik: „Eén minuut!”

Er gebeurde niets. Ik kondigde twee minuten aan. Toen drie minuten, maar op dat moment stond er een man op.

„Ik behoor tot de Zwarte Tijger”, zei hij.

„Jij bent een moedig man”, prees ik hem. „En je bent ook mijn vriend. Kom hier naast mij zitten.”

Hij gehoorzaamde. Ik keek weer op mijn horloge.

„Vier minuten”, telde ik.

Drie en twintig man stonden als bij afspraak op. Ik liet hen in een kring om mij heen plaats nemen.

„Ik ben er van overtuigd”, sprak ik hen toe, „dat jullie allemaal echte nationalist, echte patriotten zijn. Ik begrijp dat en ben het er mee eens. Jullie land heeft het recht om onafhankelijk te zijn en het zal dat ook worden. Maar welk verband is er tussen onafhankelijkheid en de misdadige praktijken waar jullie je mee ophouden? Welk verband bestaat er tussen onafhankelijkheid en moord, plundering, verkrachting en afpersing? Jullie onteren je eigen zaak. Ik zal jullie een goede raad geven: laat

het terrorisme varen en blijft hier als militia-mannen om dit dorp tegen de bandieten te verdedigen.”

Twee weken later trachtte 'n groep Javanen in de buurt van dit dorp te landen. De Javanen hadden automatische wapens, geweren, granaten en zelfs mortieren, die in Java waren gemaakt. Mijn Zwarte Tijgers hadden niets dan hun speren en krissen. Met deze primitieve wapenen hielden zij de Javanen lang genoeg in bedwang om een militaire patrouille de tijd te geven hen te hulp te komen . . .

„MEN HEEFT mij voorgesteld als een bloeddorstig monster, dat de bevolking van Celebes te vuur en te zwaard te lijf was gegaan en al degenen, die zich in het belang van de nationale onafhankelijkheid van Indonesië tegen de Nederlandse overheersing verzetten, aan een genadeloze onderdrukingscampagne had blootgesteld.

Ik heb reeds uitvoerig gesproken over mijn methoden en over de zorgvuldigheid, welke ik aan de dag legde om te voorkomen, dat tegelijk met de schuldigen ook de onschuldigen werden afgestraft. Ik heb ook de cijfers gegeven van de verliezen, die als gevolg van mijn acties geleden werden — nog geen zeshonderd terroristen en drie van mijn eigen mannen. Dit is heel wat anders dan de 15.000 doden, welke volgens de republikeinen van Java op mijn rekening geschreven moeten worden. En dat was dan nog hun meest bescheiden schatting. Later werd in hun radio-uitzendingen al gesproken van 20.000, toen van 30.000 en tenslotte beweerde hun propaganda, dat ik 42.000 mensen had gedood. Deze fantastische cijfers dienden als materiaal voor aanvallen op mijn persoon, die zelfs de Verenigde Naties bereikten.

Niet alleen blijf ik beweren, dat ik

voor niet meer dan 600 doden verantwoordelijk ben — welk cijfer de republikeinen met 70 vermenigvuldigen —, maar ook houd ik vol, dat ik door deze levens op te offeren tienduizenden anderen gespaard heb, zowel door aan het terrorisme een abrupt einde te maken als door de Javanen van het eiland te verdrijven. De levens, welke ik prijs gaf, waren die van misdadigers; de tienduizenden, die ik spaarde, waren die van onschuldigen.

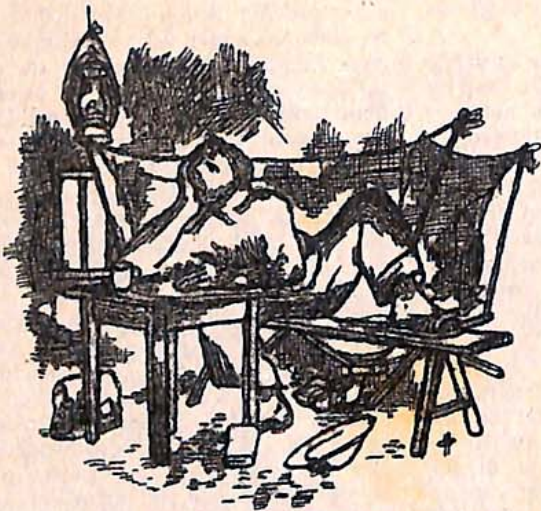
Na dit duidelijk gezegd te hebben, moet ik hier nog iets anders vermelden: het cijfer, dat ik genoemd heb, geldt voor het aantal doden, waar ik persoonlijk voor verantwoordelijk ben, doch het vertegenwoordigt niet het totaal van de verliezen, die bij de strijd tegen de terroristen geleden werden of aan hen worden toegebracht. Ik was niet de enige Nederlandse officier, die op Celebes opereerde. Ik kan de verliezen, die door de veldtochten van anderen zijn veroorzaakt, niet op mijn rekening laten zetten. Evenmin kan men mij de doden in de schoenen schuiven — en dit is de grootste categorie —, die een gevolg waren van de acties van de inlanders, waarbij zij zichzelf verdedigden tegen de Javanen, of die voortvloeiden uit de executies, welke door de dorpsraden op eigen verantwoordelijkheid werden gelast, zonder onze medewerking of voorkennis.

Doch zelfs indien men het totaal neemt der gesneuvelden, die aan beide zijden gevallen zijn, dan komt men ergens tussen de 3 à 4000. Dat is altijd nog geen tiende van de cijfers, waarmee de republikeinen ons willen belasten.

Ik ben bereid de verantwoordelijkheid te dragen voor diegenen, die mijn methoden op de juiste wijze toepasten, evenals ik wil instaan voor die acties, die onder mijn direct bevel werden uitgevoerd. Doch verder kan ik niet gaan. Sinds 1947 heeft de Nederlandse regering het nodig geoordeeld om mij — nu ik niet langer in haar dienst ben — te maken tot de zondebok voor misslagen en excessen, begaan door mensen, die onder haar gezag stonden; dit, ofschoon zij niet de goede trouw heeft gehad om de verschillende militaire, juridische en parlementaire rapporten over de pacificatie van Celebes te publiceren.

Indien de Nederlanders mij deze rol willen laten spelen, dan kan ik dat niet verhinderen, maar ik ben niet verplicht om deze rol te accepteren.

Ik verwacht van regeringen niet, dat zij zich dankbaar zullen tonen voor de haar bewezen diensten. In dat opzicht heeft de Nederlandse regering dan ook aan mijn verwachtingen beantwoord.”

TEMPAT-PIEKERANS

van Mastufa

XIX. ONDERDANEN

Mastufa heeft vanochtend in z'n soerat chabar gelezen, dat in verband met de mot tussen een staatsgrijpende generaal en koning Faroek, de Britse regering ogenblikkelijk scherpe (militaire en maritieme) maatregelen heeft getroffen teneinde de levens en eigendommen van haar onderdanen in Egypte afdoende te kunnen beschermen.

Dit doet Mastufa herinneren aan soortgelijke maatregelen, door de (andere) Britse regering genomen, toen 't in Perzië, vanwege dat oliegeschil van Abadan, ook spannen ging om de veiligheid van Engelse mensenlevens. Mastufa heeft in die dagen het meest vooraanstaande blad van Groot-Brittannië dagen aaneen zien verschijnen met op de frontpagina's in radicale koppen en teksten en opgejuind met telegrafisch-overgebrachte foto's, de reportage over de Perzische bersiap, zo in de stijl van: „Een Brits meisje (5 jaar) en een Brits jongetje (3 jaar), kinderen van mr. en mrs. So-and-so, waren met hun Britse nurse (20 jaar) aan de wandel, toen ze overvallen werden door een joelende menigte extremisten. De pop werd het meisje uit de armen gescheurd en de nurse kreeg allerlei viezigheidjes te horen. Ze waren er overstuur van.” En dan (in vèt) de overduidelijke aankondiging van de (socialistische) minister-president dat de regering alle voorzorgsmaatregelen (geen nota's, maar parachutisten, infanterie, oorlogsschepen, vliegtuigen) had genomen opdat geen háár verder gekrenkt zou worden van levens en eigendommen van de onderdanen in Perzië.

Tjoba, denk even na . . . 't kán dus en 't kan zelfs heel bèst en de hele wereld vindt 't logisch en ordentelijk en patoet dat een regering opkomt voor de belangen van haar onderdanen in den vreemde. En de hele (Britse) vaderlandse pers, socialistisch of tidak, vindt dat ook en brengt die berichten in die stijl ook aan het volk. En in die grote, nationale zaken vormt dat volk eendrachtig een formidabele, gesloten vuist achter zijn regering, vóór de belangen van de landgenoten daar buiten.

Mastufa begreep eerst niet, waarom hij zo met uitgehongerde ogen dat bericht opgeschrokt heeft. Hij is immers in staat te wijzen op precies zo'n verantwoordelijkheidsbesef van zijn eigen pemerinta ten aanzien van de belangen van landgenoten in den vreemde. Of is Mastufa

soms vergeten, dat nog niet eens zo lang geleden een stel Urker vissers in Argentinië rottig in de steek werden gelaten door hun werkgever en hoe toen de overheid op staande voet maatregelen trof, de hele pers er vól van stond, het volk meeleefde en een verantwoordingsbewuste burgemeester helemaal naar Argentinië vloog om daar het Recht voor zijn vissers op te eisen?

Waarlijk neen! dit is Mastufa nièt vergeten, zukke dingen vergeét je niet, want die zijn gewoon kostbaar van zeldzaamheid. Op dat ogenblik heeft Mastufa zich weer erg trots gevoeld en heeft hij de pemerinta uit zijn ouwe gedachten en wensdromen herkend. Een overheid, die vierkant staat voor de onderdanen in het buitenland en die zich bij willekeur en een schunnige behandeling niet neerlegt met het berustende gebaar van „Wat ken je áán doen?”

Maar tobat, Mastufa's hart is niet alleen Urks, . . . Mastufa's hart is ook gebonden aan zijn landgenoten in Indonesië.

En dan moet Mastufa denken aan al die naamloze ploeteraartjes op hun afgelegen kebons in de vlakten en goenoengs van Indonesia, die om d'r lui's warme genegenheid voor ginds land en volk (want ol' wie heeft gevoeld als zij de ketenen, die een dromende zonsondergang over een groene vallei, de warme gonzing van de gamelan in een verre kampongstad, de schreeuw van het karbouwenhoedertje uit de spattende bergbeek, — het hart binden kan?) — die om dat alles hun post niet in de steek laten en die met hun zweet en grijze haren en pensioenen voor hun gezinnen de deviezenpot van Indonesia nog wat op peil houden. En hij bedenkt dat er in de lange reeks van hun offers eerst een naam moet voorkomen van een employé van een Britse onderneming, voordat er een hoge toean in Djakarta in zijn auto springt en linea-recta op de Indonesische regeringsgebouwen afgaat om daar een dreunende, waarschuwend klap op tafel te geven . . . een Britse klap.

Mastufa denkt aan al die andere landgenoten en hun vrouwen en anaks, die niet eens meer de verademing-brengende avondkoelte op hun platjes durven te zoeken en die zo nu en dan hun beste pakean moeten aantrekken om in doffe berusting te sjokken achter de doodsbare van een familielid of goede vriend, voor wie de belangenbehartiging van overheidszijde zich alleen uitdrukt in een krans van het Hoge Commissariaat en de belangstelling van de vaderlandse pers in een drie-regelig berichtje op het zoveelste binnenblad.

Mastufa denkt aan zijn twaalf landgenoten, die reeds langer dan twee en een half jaar (in vóór-arrest) hun zenuwen totaal hebben opgevreten in Indonesische gevangnissen en voor wie het vertrouwde beeld van Nederland achter de ijzeren tralies is vervaagd en verdampt tot een holle leegte van erbarmelijke verbittering. Slechts één uit hun groep heeft de vrijheid weten te herwinnen . . . , nièt door het ingrijpen van de eigen pemerinta, doch door een stel Indonesische bewakers, die deze ellende niet langer konden aanzien en daarom op een gegeven ogenblik efftjes een andere kant opkeken.

Mastufa denkt aan de wijze, waarop tot zelfs in zijn eigen negeri toe, zijn regering één lijn trekt met Indonesia tegen de belangen in van het restant van Mastufa's landgenoten, dat destijds kapotgehongerd, tot de laatste draad aan het lichaam opgeschooid, terugkeerden en voor hun repatriëring nog even opgelapt werden in Singapore's kampen. Indonesië vordert nu de terugbetaling van die „zorg” en de regering steekt waaratje nog een ijverig-helpende hand uit om dat allemaal haarfijn uit te pluizen en te berekenen.

Mastufa denkt aan

Ach soedah, . . . Mastufa's hart schreit van schaamte.